

UTDRAG

§ 115

Dnr 2013/KS 0428 003

Biblioteksplan 2015-2019

Kommunfullmäktiges beslut

1. Biblioteksplanen för perioden 2015-2019 antas.
2. Biblioteksplanen ersätter tidigare biblioteksplan från 6 november 2006.

Beskrivning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden fick i uppdrag av kommunstyrelsen att i samarbete med övriga berörda nämnder upprätta förslag till en ny biblioteksplan för Tyresö kommun. Behovet av en ny biblioteksplan motiveras av riksdagens beslut om en ny Bibliotekslag (2013:801) och beslut om tillägg i Skollag (2010:800) vad gäller skolbibliotek.

Gymnasic- och arbetsmarknadsnämnden behandlade förslaget till ny biblioteksplan den 18 september 2014, kultur- och fritidsnämnden den 22 september 2014, barn- och utbildningsnämnden den 23 september 2014 och kommunstyrelsen den 7 oktober 2014. Alla organen föreslår att Biblioteksplan 2015-2019 antas.

Bilagor

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen § 153.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	---	--

UTDRAG

§ 153

Dnr 2013/KS 0428 003

Biblioteksplan 2015-2019**Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

- Biblioteksplanen för perioden 2015-2019 antas.

Beskrivning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden fick i uppdrag av kommunstyrelsen att i samarbete med övriga berörda nämnder upprätta förslag till en ny biblioteksplan för Tyresö kommun. Behovet av en ny biblioteksplan motiveras av riksdagens beslut om en ny Bibliotekslag (2013:801) och beslut om tillägg i Skollag (2010:800) vad gäller skolbibliotek.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden behandlade förslaget till ny biblioteksplan den 18 september, kultur- och fritidsnämnden den 22 september och barn- och utbildningsnämnden den 23 september. Alla tre nämnder föreslår att Biblioteksplan 2015-2019 antas.

Bilagor

Biblioteksplan 2015-2019.pdf

Kultur- och fritidsnämnden 140922 § 58 Biblioteksplan.pdf

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden Biblioteksplan.pdf

Barn- och utbildningsnämnden protokollsutdrag biblioteksplan.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Biblioteksplan

2015 - 2019

Förslag till biblioteksplan för Biblioteken i Tyresö, omfattande folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek under perioden 2015 - 2019.

tyresö kommun

Handwritten marks on the right edge of the page, including a scribble, a circle, and a triangle.

Förslag till

Biblioteksplan för Tyresö kommun 2015-2019

---

1. Inledning

Biblioteksplanen är ett styrdokument för strategisk och långsiktig utveckling av biblioteksverksamheterna i Tyresö kommun. Denna plan har antagits av kommunfullmäktige i Tyresö kommun den 27 november 2014.

Biblioteksplanen avser perioden 2015–2019. Den knyter an till Tyresö kommunplan 2016-2018 samt till berörda verksamheters nämnd- och enhetsplaner. Andra viktiga utgångspunkter är följande nationella och internationella styrdokument:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801)
- Skollagen (SFS 2010:800)
- Skolinspektionens juridiska vägledning för skolbibliotek (2013)
- UNESCO:s och IFLA:s¹ folk- och skolbiblioteksmanifest
- FN:s Barnkonvention

Ansvar för genomförande och uppföljning

Verksamhetsåret 2014 är ansvaret för kommunens biblioteksverksamheter fördelat mellan barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Nämnderna ansvarar enskilt och tillsammans för att biblioteksplanens strategier genomförs enligt beslut i fullmäktige. Biblioteksplanen följs upp löpande och årligen i samband med uppföljningen av nämnd- och enhetsplanerna.

Kommunstyrelsen ansvarar för revidering och utvärdering av biblioteksplanen.

2. Om Tyresö kommun

Första kvartalet 2014 hade kommunen drygt 44 000 invånare. Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas antalet invånare öka med cirka 1,3 procent per år, vilket betyder ca 6000 fler invånare den närmaste 10-årsperioden. De största befolkningsökningarna finns bland invånare i yrkesverksam ålder (19–64 år) och i gruppen 80 år och äldre. Antalet barn, unga och yngre pensionärer beräknas vara relativt oförändrade under perioden.

Vision 2030: Tyresö – den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen!

År 2030 har Tyresö ca 55 000 invånare. Kommunen kännetecknas av hög servicekänsla och god närbarhet, av gott bemötande och stor lyhörddhet gentemot medborgarna. Service och tjänster av god kvalitet erbjuds medborgarna genom livets olika skeden. Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner och en målmedveten satsning på skola och kunskap har bidragit till att utbildningsnivån höjts markant. Med stöd av ett pedagogiskt arbetssätt inspirerat av visionen "en skola för var och en" lotsas varje elev fram till att nå skolans mål. Kulturhuset i Tyresö centrum är en dynamisk mötesplats för alla medborgare och erbjuder en mångfald av aktiviteter. Här finns ett av kommunens huvudbibliotek, väl synligt och lätt tillgängligt, känt för att ligga i framkanten av biblioteksutvecklingen i Sverige. Äldreomsorgen har anpassats till de äldres behov och efterfrågan och kommunen präglas av ett framgångsrikt föreningsliv och ett attraktivt företagsklimat, särskilt för småföretagare.²

---

¹IFLA = International Federation of Library Associations

²Tyresö kommunplan 2015-2018.

1

3. Nuvarande biblioteksverksamheter i Tyresö kommun

Tyresö bibliotek

Tyresö bibliotek består av huvudbiblioteket i Tyresö centrum och filialbiblioteken i Trollbäcken och i Tyresö Strand. Dessutom finns biblioteket på webben och i sociala media. Folkbiblioteken riktar sig till samtliga medborgare i kommunen, det vill säga barn, unga, vuxna och äldre och erbjuder tjänster och medier med betoning på medborgarnas frivilliga läs-, språk- och kunskapsutveckling. Folkbiblioteken är kommunens mest besökta verksamhet med närmare 400 000 besök varje år. En fjärdedel av besöken (cirka 100 000) avser biblioteket på webben och i allt högre grad mobila plattformar. Folkbiblioteken fungerar dessutom som en förlängning av kommunens servicecenter och erbjuder bland annat internetdatorer och handledning i digitala redskap samt kommunal information i allmänhet.

Skolornas bibliotek

Läsåret 2013/2014 ansvarade kommunen för 24 förskolor, 13 grundskolor och ett gymnasium. Kommunens största grundskola har drygt 750 elever, ytterligare två skolor har mellan 560–590 elever. Övriga grundskolor har mellan 150–500 elever.

Nyboda skola och Tyresö gymnasium erbjuder eleverna bemannade bibliotek under hela skoldagen. På Nyboda skolas bibliotek tjänstgör en utbildad bibliotekarie och på gymnasiebiblioteket en biblioteksassistent. Förutom att tillhandahålla medier får alla elever biblioteksintroduktion och regelbunden undervisning i informationssökning och källkritik. Biblioteken arbetar i nära samverkan med lärarna med utgångspunkt i det pedagogiska arbetet. Biblioteken ansvarar bland annat för läsgrupper och läsprojekt med eleverna.

Övriga skolbibliotek varierar i utformning vad gäller tillgång till medier, öppettider, informationshandledning och medarbetare med biblioteks kompetens.

Våren 2014 fanns 16 fristående förskolor och två fristående grundskolor i kommunen. Läsåret 2014/2015 tillkom ytterligare en fristående grundskola. De fristående grundskolorna erbjuder elever och lärare varierad tillgång till skolbibliotek.

Bibliotekssamverkan

Det finns för närvarande avtal mellan utvecklingsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen om drift och förvaltning av biblioteksdatasystem och bibliografisk service på elva av kommunens grundskolor. Motsvarande avtal finns även med Tyresö gymnasium.

2

Handwritten signatures and a mark. There are three distinct handwritten marks in blue ink, including a large signature, a smaller signature, and a stylized symbol.

4. Förutsättningar för biblioteksutveckling

I ett demokratiskt samhälle har alla lika rätt att fritt ta del av information, att delta i samhällsdebatten och i kulturlivet och att söka kunskap. Skolan ska verka utjämnande och ge alla elever lika möjlighet att nå målen för skolans arbete. Den enskildes digitala delaktighet måste främjas och stödjas. För att motverka utanförskap behöver fler människor bjudas in till sociala nätverk. Parallellt med den digitala utvecklingen ökar människors behov av fysiska möten, inte minst bland unga. Idag finns få offentliga rum öppna på lika villkor för alla, oavsett den enskildes ärende, ekonomi, etnicitet, ålder, religiösa eller politiska övertygelser. I dagens samhälle har biblioteken en särskild funktion som gränsöverskridande mötesplatser.

En strategisk biblioteksutveckling behöver förena historik och tradition med en samtida, föränderlig omvärld. Kärnan i verksamheterna är intakt, men uttryck och aktiviteter behöver anpassas till medborgarnas och elevernas nutida och framtida litteratur- och informationsbehov, medievanor och livsstilar.

Information- och medielandskapet förändras snabbt. Berättelser, litteratur, information och kulturyttringar skapas, lagras och förmedlas i allt högre omfattning digitalt. Även en stor del av samhälls- och kulturdebatten förs via sociala medier. Utbudet av e-böcker, e-tidskrifter och annat e-material ökar, vilket i sin tur ökar människors förväntningar om att få tillgång till fler e-tjänster.

Då samhällsinformation och kultur i högre grad tillgängliggörs digitalt behöver biblioteken anpassa sig till de nya behov medborgarna och eleverna ger uttryck för. Unga människors läsförmåga och läsförståelse minskar. Detta får konsekvenser för individen, men även för ett samhälle, som i allt högre grad bygger på premissen att medborgarna kan tillgodogöra sig textbaserad och digitalt distribuerad och tillgänglig information.

5. Vision för biblioteksutvecklingen i Tyresö kommun

Tyresö – den attraktiva bibliotekskommunen!

Biblioteken i Tyresö kommun medverkar aktivt till demokrati och mångfald och bidrar till medborgarnas bildning och studier. Verksamheten kännetecknas av en kreativ balans mellan tradition och framtid, mellan det erfarna och det annorlunda.

Alla medborgare ska erbjudas attraktiva och användbara bibliotek som stimulerar till läsning och litteratur och som bidrar till ökad kunskap, genom livets alla skeden. Biblioteken verkar inkluderande och är tillgängliga för alla. De kännetecknas av god närbarhet, personligt bemötande och lyhördhet gentemot medborgarna. Biblioteken i Tyresö kommun är en självklar fysisk och digital mötesplats för medborgare i alla åldrar och möjliggör utblickar mot många nya världar.

3

6. Målbilder 2019

Målbilderna visualiserar och konkretiserar biblioteksvisionen utifrån bibliotekens olika uppdrag, så som de formulerats i biblioteks- och skollagen samt i de nationella läroplanerna.

Gemensam målbild för samtliga biblioteksverksamheter

Biblioteken i Tyresö kommun kännetecknas av att de är tillgängliga i de fysiska och digitala sammanhang där många medborgare befinner sig. Biblioteksanvändandet ökar för varje år och det är enkelt för alla att kunna ta del av litteratur, information, aktiviteter och informations- och litteraturhandledning. Biblioteken kännetecknas av adekvat och kreativ samverkan med medborgarna, med kommunens övriga verksamheter, med näringsliv, föreningar och andra aktörer. Biblioteken verkar utifrån övertygelsen om alla människors lika värde och alla människors rätt till delaktighet och att få utvecklas till självständiga samhällsmedborgare.

Målbild för Tyresö bibliotek

Folkbiblioteket är ett självklart alternativ för medborgarna på deras fritid. Biblioteket upplevs som en attraktiv plats att vara på, både enskilt och tillsammans med andra. Medborgarna använder lika gärna de fysiska biblioteksrummen som biblioteket på webben. Läsning och litteratur attraherar alla medborgare och det finns ett särskilt fokus på att stimulera litteratur- och läsintresset för de små barnen och deras föräldrar.

Medier, information och tjänster tillgängliggörs utifrån efterfrågan, men även med målsättningen att överraska och visa något oväntat. Verksamheten är förankrad i kommunens historia och samtidigt präglad av samtiden, av innovationer och nya förhållningssätt. Folkbiblioteket medverkar aktivt till medborgarnas digitala delaktighet i kulturlivet och samhällsdebatten.

Målbild för skolornas bibliotek

Skolornas bibliotek är integrerade resurser i det pedagogiska arbetet och medverkar till att utjämna skillnader, så att alla elever ges lika rätt att uppnå målen för skolarbetet. Biblioteket finns tillgängligt för elever och lärare under hela skoldagen via fysiska och digitala biblioteksmiljöer. Elevernas media- och informationskompetens (MIK) stimuleras genom biblioteksundervisning och informations- och litteraturhandledning med stöd av bibliotekarier.

Litteratur och information erbjuds i de former den enskilda eleven behöver. Tillsammans med skolans lärare och andra pedagoger stimulerar och möjliggör biblioteket den enskilda elevens läs- och kunskapsutveckling. Skolornas bibliotek bidrar till den enskilda individens utveckling mot en väl informerad samhällsmedborgare och en nyfiken läsare.

7. Strategier 2015-2019

Strategier är insatser, aktiviteter, förhållningssätt m.m. vilka bedöms vara viktiga för att biblioteken i Tyresö ska vidareutvecklas i linje med visionen och målbilderna. Vissa strategier är gemensamma för samtliga bibliotek, andra är knutna till respektive biblioteks unika uppdrag.

Samtliga bibliotekshuvudmän³

- Utforma avtal som reglerar samverkan mellan Tyresö bibliotek och kommunens förskolor och skolor samt erbjuda fristående skolor och förskolor en möjlighet till samverkan med Tyresö bibliotek. Utgångspunkten är att Tyresö bibliotek kan komplettera skolornas egna biblioteksverksamheter med vissa tjänster, men inte kompensera frånvaron av skolbibliotek eller ersätta bristfälliga skolbibliotek som inte når upp till Skolinspektionens kriterier för skolbibliotek. Avtalet utformas i samverkan mellan berörda förvaltningar samt mellan utvecklingsförvaltningen och de fristående skolornas huvudmän.
- Tillsammans med förskolorna undersöka möjligheten att vidareutveckla Språkdatateket till ett läs- och språkpedagogiskt centrum. Målsättningen är att utveckla samverkan och arbetsmetoder inom litteratur och läsning, med syfte att ge varje förskolebarn en möjlighet att utveckla alla sina språk.

Folkbiblioteket

- Vidareutveckla biblioteken till att bli väl synliga och lätt tillgängliga mötesplatser som inspirerar medborgarna till möten, läsning, arbete och studier, genom att:
  - Synliggöra huvudbiblioteket i Tyresö centrum med ett "skyltfönster" av inbjudande verksamhet i gatuplanet till exempel kafé och tidnings- och tidskriftsläsning, utställningsyta med mera.
  - Omlokalisera biblioteket i Trollbäcken till mer synlig och lättillgänglig placering på Alléplan och komplettera biblioteket med funktionsytor för möten och program- och utställningsverksamhet.
- Samverka med andra verksamheter i kommunen för att marknadsföra kommunens e-tjänster.
- Aktivt erbjuda stöd som bidrar till ökad delaktighet i det digitala kultur- och samhällslivet.
- Aktivt erbjuda aktiviteter med inriktning på litteratur och läsning för barnfamiljer, äldre barn och unga.
- Undersöka möjligheten att erbjuda så kallade work spaces för kommunens småföretagare på biblioteken.
- Samverka med kommunens skolor i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Fortsätta ligga i framkant i Sverige med teknisk utveckling och attraktiva e-tjänster.
- Fortsätta erbjuda litteratur till medborgare med funktionsnedsättning, utifrån deras olika behov och förutsättningar.
- Fortsätta erbjuda medier på de språk medborgarna använder inklusive minoritetsspråken.

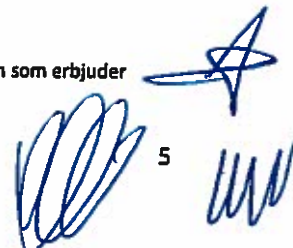
Grundskolans bibliotek

- I samverkan inom kommunens grundskolor utveckla modeller för läsprojekt för olika årskurser med stöd av olika tekniker till exempel podcast och Ipads.
- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Göra en översyn av befintlig skolbiblioteksverksamhet med syfte att senast 2015 har utarbetat en plan för hur kommunens skolbiblioteksverksamhet ska vidareutvecklas och organiseras. Målsättningen är att samtliga elever ska erbjudas en likvärdig tillgång till skolbiblioteksresurser.
- Undersöka möjligheten att kommunens grundskolor samverkar om skolbiblioteksverksamhet.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande skolbibliotek genom självbetjäningautomater och chippade mediebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

Gymnasiebibliotek

- Utveckla biblioteket till ett pedagogiskt och didaktiskt centrum i samverkan med elever, lärare, elevhälsa, specialpedagoger och skolledning. Målsättningen är att gymnasieskolans samlade resurser i samverkan ska erbjuda samtliga elever ett individanpassat stöd för dennes lärande.
- Inom ramen för funktionen som didaktiskt centrum, granska och utmana befintlig pedagogik för att utveckla nya metoder och förhållningssätt till lärandet.

³ Med bibliotekshuvudmän avses de nämnder som ansvarar för kommunens biblioteksverksamheter samt de huvudmän som erbjuder fristående förskola och/eller skola inom Tyresö kommun.

5

- I samverkan med lärarna regelbundet genomföra läsprojekt eller motsvarande insatser med inriktning på unga människors läsning.
- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande gymnasiebibliotek genom självbetjäningautomater och chippade mediebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

8. Källförteckning

Tyresö kommunplan 2015-2018

Bibliotekslagen (SFS 2013:801)

Skollagen (SFS 2010:800)

Skolinspektionens juridiska vägledning (september 2013)

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Kravet på att elever ska ha tillgång till skolbibliotek gäller såväl för offentliga som fristående skolor.

I skollagen finns ingen definition av begreppet skolbibliotek, men i förarbetena till lagen förklaras att man vanligtvis brukar avse "en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande." Skolinspektionen har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Skolinspektionen har avgjort att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek som antingen finns i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det ska vara möjligt för eleverna att kontinuerligt kunna använda biblioteket som en del av undervisningen. I några tillsynsbeslut konstaterar Skolinspektionen att det krävs ett organiserat samarbete mellan en skola och ett kommunalt bibliotek för att kravet på tillgång till skolbibliotek ska anses vara uppfyllt. Det räcker inte att skolan och eleverna vid behov besöker till exempel ett folkbibliotek i samma kommun.

UNESCO:s och IFLA:s riktlinjer för folk- och skolbibliotek

Unesco och IFLA har utarbetat ett Folkbiblioteksmanifest och ett Skolbiblioteksmanifest, för att markera bibliotekens betydelse för individen och samhället.

Ur Folkbiblioteksmanifestet

Frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därmed spela en aktiv roll i samhällsutvecklingen. Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

Svenska Unescorådet, verksamt inom Utbildningsdepartementet, har i sin skriftserie publicerat folkbiblioteksmanifestet. Den svenska regeringen har därmed uttryckt sitt stöd för Unescos rekommendationer.

Ur Skolbiblioteksmanifestet

Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Det ger dem möjlighet att utveckla sin inlelseförmåga för att de ska kunna ta sitt ansvar som medborgare.

Även skolbiblioteksmanifestet har publicerats i Svenska Unescorådets skriftserie, vilket betyder att regeringen ställt sig bakom även denna rekommendation.

FN:s Barnkonvention

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

UTDRAG

§ 58

Dnr 2013/KFN 0026 70

Förslag till ny biblioteksplan för Tyresö kommun - uppdrag från kommunstyrelsen

Kultur- och fritidsnämndens förslag till kommunstyrelsen

- Ny biblioteksplan för Tyresö kommun godkänns.

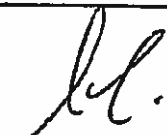

Beskrivning av ärendet

Kultur och fritidsnämnden fick i uppdrag av kommunstyrelsen att i samarbete med övriga berörda nämnder upprätta förslag till en ny biblioteksplan för Tyresö kommun. Behovet av en ny biblioteksplan motiveras av riksdagens beslut om en ny Bibliotekslag (2013:801) och beslut om tillägg i Skollag (2010:800) vad gäller skolbibliotek. Dessutom har nuvarande biblioteksplan inte reviderats sedan februari 2007, vilket i sig är en anledning till en översyn av innehållet.

Bilagor

Tjänsteskrivelse, Förslag till ny biblioteksplan för Tyresö kommun.pdf
Förslag till biblioteksplan.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande 	
---	---	--	---

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Lars Andersson
Bibliotekschef
08-5782 9411
lars.andersson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2014-06-27
1 (3)

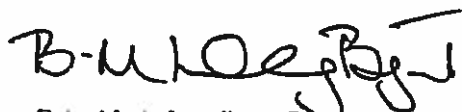
Kultur- och fritidsnämnden

Förslag till ny Biblioteksplan för Tyresö kommun - uppdrag från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Förslaget till biblioteksplan godkännes

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg-Björk
Förvaltningschef

Lars Andersson
Bibliotekschef

Sammanfattning

Förslag till ny biblioteksplan för Tyresö kommun

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen i Tyresö kommun har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samarbete med övriga berörda nämnder, upprätta ett förslag till

tyresö kommun

en ny biblioteksplan. Behovet av en ny biblioteksplan motiveras av riksdagens beslut om en ny Bibliotekslag (2013:801) och beslut om tillägg i Skollag (2010:800) vad gäller skolbibliotek. Dessutom har nuvarande biblioteksplan inte reviderats sedan februari 2007, vilket i sig är en anledning till en översyn av innehållet.

Uppdelning

Kommunens biblioteksplan omfattar tre nämndområden:

- Kultur- och fridsnämndens ansvar för folkbiblioteken.
- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens ansvar för gymnasiebibliotek.
- Barn- och utbildningsnämndens ansvar för skolbibliotek i grundskolan.

Skollagen omfattar även skolverksamheter med fristående huvudmän.

Förslaget till ny biblioteksplan ska vara utformat i enlighet med den nya bibliotekslagen och tillägget i skollagen vad gäller elevers rätt till skolbibliotek. Den ska vara möjlig att följa upp enligt anvisning i lagen. Kungl. biblioteket har av regeringen utsetts till den myndighet som ska följa upp kommunernas och landstingens biblioteksplaner. Uppföljning ska genomföras i samarbete med de regionala biblioteksverksamheterna. Biblioteksplanen ska vara förankrad i Tyresö kommunplan, i nämndernas planer samt i verksamheternas enhetsplaner. Biblioteksplanens giltighetstid ska tydligt framgå.

Genomförande

Arbetet med att formulera en ny biblioteksplan har utförts under perioden april-juni, 2014.

Organisationen för arbetet har haft följande struktur:

- Arbetsledning (bibliotekschef i samarbete med extern konsult).
- Referensgrupp (politiker, förvaltningschefer/utvecklingsstrateger inom berörda verksamhetsområden).
- Arbetsgrupp (medarbetare från folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek).

Arbetsgruppsansvarstördelning och utläsning

Bibliotekschefen har ansvarat för samordning av de aktörer inom kommunen som deltagit i arbetet.

Bibliotekskonsulten har ansvarat för skrivarbetet och för att biblioteksplanen är förankrad i nationella åtaganden och i lokala styrdokument för respektive verksamhetsområde.

Referensgruppen har diskuterat förslag till gemensamma övergripande mål, strategier för samverkan, verksamheternas respektive insatser (utifrån ansvar och uppdrag).

Arbetsgruppen har medverkat till att formulera förslag till insatser, både i samverkan mellan varandras verksamheter och enskilda insatser (utifrån verksamheternas särskilda uppdrag). Förslagen har förts till referensgruppen för vidare diskussion och förankring.

Möten

Referensgruppens har sammanträtt vid två tillfällen

Arbetsgruppen har sammanträtt vid fyra tillfällen

Bibliotekschefen Lars Andersson och bibliotekskonsulten Annette Johansson har medverkat på samtliga möten och ansvarat för för- och efterarbeten i samband med dessa möten samt andra insatser för att samordna arbetet med biblioteksplanen.

Referensgrupp: Dick Bengtsson (m), Margareta Ternstedt (fp) Anne-Christine Svensson (m), Alfonso Morales (s) Kristjan Vaigur (s) Britt-Marie Lundberg-Björk förvaltningschef UTV & Anita Brynje förvaltningschef BoU

Arbetsgrupp: Sofia Lundmark & Susanne Gunnarsson, bibliotekarier Tyresö bibliotek, Annika Lundström bibliotekarie Nyboda skola, Kia Broomé-Malmberg rektor Nyboda skola & Håkan Bertilsson stabschef BoU, Helene Bergström rektor Tyresö gymnasium.

Biblioteksplan

2015-2019

Förslag till biblioteksplan för biblioteken i Tyresö, omfattande 107 bibliotek, folkbibliotek och gymnasiebibliotek under perioden 2015-2019.

tyresö kommun

[Handwritten signatures and initials]

Förslag till

Biblioteksplan för Tyresö kommun 2015-2019

---

1. Inledning

Biblioteksplanen är ett styrdokument för strategisk och långsiktig utveckling av biblioteksverksamheterna i Tyresö kommun. Denna plan har antagits av kommunfullmäktige i Tyresö kommun den 27 november, 2014.

Biblioteksplanen avser perioden 2015-2019. Den knyter an till Tyresö kommunplan 2016-2018 samt till berörda verksamheters nämnd- och enhetsplaner. Andra viktiga utgångspunkter är följande nationella och internationella styrdokument:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801)
- Skollagen (SFS 2010:800)
- Skolinspektionens Juridiska vägledning för skolbibliotek (2013)
- UNESCO:s och IFLA:s¹ folk- och skolbiblioteksmanifest
- FN:s Barnkonvention

Ansvar för genomförande och uppföljning

Verksamhetsåret 2014 är ansvaret för kommunens biblioteksverksamheter fördelat mellan barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Nämnderna ansvarar enskilt och tillsammans för att biblioteksplanens strategier genomförs enligt beslut i fullmäktige. Biblioteksplanen följs upp löpande och årligen i samband med uppföljningen av nämnd- och enhetsplanerna.

Kommunstyrelsen ansvarar för revidering och utvärdering av biblioteksplanen.

2. Om Tyresö kommun

Första kvartalet 2014 hade kommunen drygt 44 000 invånare. Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas antalet invånare öka med ca 1,3 % per år, vilket betyder ca 6 000 fler invånare den närmaste 10-årsperioden. De största befolkningsökningarna finns bland invånare i yrkesverksam ålder (19-64 år) och i gruppen 80 år och äldre. Antalet barn, unga och yngre pensionärer beräknas vara relativt oförändrade under perioden.

Vison 2030: Tyresö – den mest attraktiva kommunen i Sverige!

År 2030 har Tyresö ca 55 000 invånare. Kommunen kännetecknas av hög servicekänsla och god närbarhet, av gott bemötande och stor lyhörddhet gentemot medborgarna. Service och tjänster av god kvalitet erbjuds medborgarna genom livets olika skeden. Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner och en målmedveten satsning på skola och kunskap har bidragit till att utbildningsnivån höjts markant. Med stöd av ett pedagogiskt arbetssätt inspirerat av visionen "en skola för var och en" lotsas varje elev fram till att nå skolans mål. Kulturhuset i Tyresö Centrum är en dynamisk mötesplats för alla medborgare och erbjuder en mångfald av aktiviteter. Här finns ett av kommunens huvudbibliotek, väl synligt och lätt tillgängligt, känt för att ligga i framkanten av biblioteksutvecklingen i Sverige. Äldreomsorgen har anpassats till de äldres behov och efterfrågan och kommunen präglas av ett framgångsrikt föreningsliv och ett attraktivt företagsklimat, särskilt för småföretagare.²

¹IFLA = International Federation of Library Associations

² Tyresö kommunplan 2015-2018.

3. Nuvarande biblioteksverksamheter i Tyresö kommun

Tyresö bibliotek

Tyresö bibliotek består av huvudbiblioteket i Tyresö centrum och filialbiblioteken i Trollbäcken och i Tyresö Strand. Dessutom finns biblioteket på webben och i sociala media. Folkbiblioteken riktar sig till samtliga medborgare i kommunen d.v.s. barn, unga, vuxna och äldre och erbjuder tjänster och medier med betoning på medborgarnas frivilliga läs- språk- och kunskapsutveckling. Folkbiblioteken är kommunens mest besökta verksamhet med närmare 400 000 besök varje år. En fjärdedel av besöken (ca 100 000) avser biblioteket på webben och i allt högre grad mobila plattformar. Folkbiblioteken fungerar dessutom som en förlängning av kommunens servicecenter och erbjuder bl.a. Internetdatorer och handledning i digitala redskap samt kommunal information i allmänhet.

Skolornas bibliotek

Läsåret 2013/2014 ansvarade kommunen för 24 förskolor, 13 grundskolor och ett gymnasium. Kommunens största grundskola har drygt 750 elever, ytterligare två skolor har mellan 560-590 elever. Övriga grundskolor har mellan 150-500 elever.

Nyboda skola och Tyresö gymnasium erbjuder eleverna bemannade bibliotek under hela skoldagen. På Nyboda skolas bibliotek tjänstgör en utbildad bibliotekarie och på gymnasiebiblioteket en biblioteksassistent. Förutom att tillhandahålla medier får alla elever biblioteksintroduktion och regelbunden undervisning i informationssökning och källkritik. Biblioteken arbetar i nära samverkan med lärarna med utgångspunkt i det pedagogiska arbetet. Biblioteken ansvarar bl.a. för läsgrupper och läsprojekt med eleverna.

Övriga skolbibliotek varierar i utformning vad gäller tillgång till medier, öppettider, informationshandledning och medarbetare med bibliotekskompetens.

Våren 2014 fanns 16 fristående förskolor och två fristående grundskolor i kommunen. Läsåret 2014/2015 tillkom ytterligare en fristående grundskola. De fristående grundskolorna erbjuder elever och lärare varierad tillgång till skolbibliotek.

Bibliotekssamverkan

Det finns för närvarande avtal mellan Utvecklingsförvaltningen och Barn-och utbildningsförvaltningen om drift och förvaltning av biblioteksdatasystem och bibliografisk service på elva av kommunens grundskolor. Motsvarande avtal finns även med Tyresö Gymnasium.

2

4. Förutsättningar för biblioteksutveckling

I ett demokratiskt samhälle har alla lika rätt att fritt ta del av information, att delta i samhällsdebatten och i kulturlivet och att söka kunskap. Skolan ska verka utjämnande och ge alla elever lika möjlighet att nå målen för skolans arbete. Den enskildes digitala delaktighet måste främjas och stödjas. För att motverka utanförskap behöver fler människor bjudas in till sociala nätverk. Parallellt med den digitala utvecklingen ökar människors behov av fysiska möten, inte minst bland unga. Idag finns få offentliga rum öppna på lika villkor för alla, oavsett den enskildes ärende, ekonomi, etnicitet, ålder, religiösa eller politiska övertygelser. I dagens samhälle har biblioteken en särskild funktion som gränsöverskridande mötesplatser.

En strategisk biblioteksutveckling behöver förena historik och tradition med en samtida, föränderlig omvärld. Kärnan i verksamheterna är intakt, men uttryck och aktiviteter behöver anpassas till medborgarnas och elevernas nutida och framtida litteratur- och informationsbehov, medievanor och livsstilar.

Information- och medielandskapet förändras snabbt. Berättelser, litteratur, information och kulturyttringar skapas, lagras och förmedlas i allt högre omfattning digitalt. Även en stor del av samhälls- och kulturdebatten förs via sociala medier. Utbudet av e-böcker, e-tidskrifter och annat e-material ökar, vilket i sin tur ökar människors förväntningar om att få tillgång till fler e-tjänster.

Då samhällsinformation och kultur i högre grad tillgängliggörs digitalt behöver biblioteken anpassa sig till de nya behov medborgarna och eleverna ger uttryck för. Unga människors läsförmåga och läsförståelse minskar. Detta får konsekvenser för individen, men även för ett samhälle, som i allt högre grad bygger på premissen att medborgarna kan tillgodogöra sig textbaserad och digitalt distribuerad och tillgänglig information.

5. Vision för biblioteksutvecklingen i Tyresö kommun

Tyresö – den attraktiva bibliotekskommunen!

Biblioteken i Tyresö kommun medverkar aktivt till demokrati och mångfald och bidrar till medborgarnas bildning och studier. Verksamheten kännetecknas av en kreativ balans mellan tradition och framtid, mellan det erfarna och det annorlunda.

Alla medborgare ska erbjudas attraktiva och användbara bibliotek som stimulerar till läsning och litteratur och som bidrar till ökad kunskap, genom livets alla skeden. Biblioteken verkar inkluderande och är tillgängliga för alla. De kännetecknas av god närhet, personligt bemötande och lyhördhet gentemot medborgarna. Biblioteken i Tyresö kommun är en självklar fysisk och digital mötesplats för medborgare i alla åldrar och möjliggör utblickar mot många nya världar.

6. Målbilder 2019

Målbilderna visualiserar och konkretiserar biblioteksvisionen utifrån bibliotekens olika uppdrag, så som de formulerats i biblioteks- och skollagen samt i de nationella läroplanerna.

Gemensam målbild för samtliga biblioteksverksamheter

Biblioteken i Tyresö kommun kännetecknas av att de är tillgängliga i de fysiska och digitala sammanhang där många medborgare befinner sig. Biblioteksanvändandet ökar för varje år och det är enkelt för alla att kunna ta del av litteratur, information, aktiviteter och informations- och litteraturhandledning. Biblioteken kännetecknas av adekvat och kreativ samverkan med medborgarna, med kommunens övriga verksamheter, med näringsliv, föreningar och andra aktörer. Biblioteken verkar utifrån övertygelsen om alla människors lika värde och alla människors rätt till delaktighet och att få utvecklas till självständiga samhällsmedborgare.

Målbild för Tyresö bibliotek

Folkbiblioteket är ett självklart alternativ för medborgarna på deras fritid. Biblioteket upplevs som en attraktiv plats att vara på, både enskilt och tillsammans med andra. Medborgarna använder lika gärna de fysiska biblioteksrummen som biblioteket på webben. Läsning och litteratur attraherar alla medborgare och det finns ett särskilt fokus på att stimulera litteratur- och läsintresset för de små barnen och deras föräldrar.

Medier, information och tjänster tillgängliggörs utifrån efterfrågan, men även med målsättningen att överraska och visa något oväntat. Verksamheten är förankrad i kommunens historia och samtidigt präglad av samtiden, av innovationer och nya förhållningssätt. Folkbiblioteket medverkar aktivt till medborgarnas digitala delaktighet i kulturlivet och samhällsdebatten.

Målbild för skolornas bibliotek

Skolornas bibliotek är integrerade resurser i det pedagogiska arbetet och medverkar till att utjämna skillnader, så att alla elever ges lika rätt att uppnå målen för skolarbetet. Biblioteket finns tillgängligt för elever och lärare under hela skoldagen via fysiska och digitala biblioteksmiljöer. Elevernas media- och informationskompetens (MIK) stimuleras genom biblioteksundervisning och informations- och litteraturhandledning med stöd av bibliotekarier.

Litteratur och information erbjuds i de former den enskilda eleven behöver. Tillsammans med skolans lärare och andra pedagoger stimulerar och möjliggör biblioteket den enskilda elevens läs- och kunskapsutveckling. Skolornas bibliotek bidrar till den enskilda individens utveckling mot en väl informerad samhällsmedborgare och en nyfiken läsare.

7. Strategier 2015-2019

Strategier är insatser, aktiviteter, förhållningssätt m.m. vilka bedöms vara viktiga för att biblioteken i Tyresö ska vidareutvecklas i linje med visionen och målbilderna. Vissa strategier är gemensamma för samtliga bibliotek, andra är knutna till respektive biblioteks unika uppdrag.

Samtliga bibliotekshuvudmän¹

- Utforma avtal som reglerar samverkan mellan Tyresö bibliotek och kommunens förskolor och skolor samt erbjuda fristående skolor och förskolor en möjlighet till samverkan med Tyresö bibliotek. Utgångspunkten är att Tyresö bibliotek kan komplettera skolornas egna biblioteksverksamheter med vissa tjänster, men inte kompensera frånvaron av skolbibliotek eller ersätta bristfälliga skolbibliotek som inte når upp till Skolinspektionens kriterier för skolbibliotek. Avtalet utformas i samverkan mellan berörda förvaltningar samt mellan Utvecklingsförvaltningen och de fristående skolornas huvudmän.
- Tillsammans med förskolorna undersöka möjligheten att vidareutveckla Språkdatateket till ett läs- och språkpedagogiskt centrum. Målsättningen är att utveckla samverkan och arbetsmetoder inom litteratur och läsning, med syfte att ge varje förskolebarn en möjlighet att utveckla alla sina språk.

Folkbiblioteket

- Vidareutveckla biblioteken till att bli väl synliga och lätt tillgängliga mötesplatser som inspirerar medborgarna till möten, läsning, arbete och studier, genom att:
  - Synliggöra huvudbiblioteket i Tyresö centrum med ett "skyltfönster" av inbjudande verksamhet i gatuplanet t.ex. café och tidnings- och tidskriftsläsning, utställningsyta m.m.Omlokalisera biblioteket i Trollbäcken till mer synlig och lättillgänglig placering på Alléplan och komplettera biblioteket med funktionsytor för möten och program- och utställningsverksamhet.
- Samverka med andra verksamheter i kommunen för att marknadsföra kommunens e-tjänster.
- Aktivt erbjuda stöd som bidrar till ökad delaktighet i det digitala kultur- och samhällslivet.
- Aktivt erbjuda aktiviteter med inriktning på litteratur och läsning för barnfamiljer, äldre barn och unga.
- Undersöka möjligheten att erbjuda s.k. work spaces för kommunens småföretagare på biblioteken.
- Samverka med kommunens skolor i läsprogram och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Fortsätta ligga i framkant i Sverige med teknisk utveckling och attraktiva e-tjänster.
- Fortsätta erbjuda litteratur till medborgare med funktionsnedsättning, utifrån deras olika behov och förutsättningar.
- Fortsätta erbjuda medier på de språk medborgarna använder inkl. minoritetsspråken.

Grundskolans bibliotek

- I samverkan inom kommunens grundskolor utveckla modeller för läsprogram för olika årskurser med stöd av olika tekniker t.ex. podcast och I-pads.
- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprogram och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Göra en översyn av befintlig skolbiblioteksverksamhet med syfte att senast 2015 har utarbetat en plan för hur kommunens skolbiblioteksverksamhet ska vidareutvecklas och organiseras. Målsättningen är att samtliga elever ska erbjudas en likvärdig tillgång till skolbiblioteksresurser.
- Undersöka möjligheten att kommunens grundskolor samverkar om skolbiblioteksverksamhet.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande skolbibliotek genom självbetjäningssystemer och chippade mediebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

Gymnasiebibliotek

- Utveckla biblioteket till ett pedagogiskt och didaktiskt centrum i samverkan med elever, lärare, elevhälsa, specialpedagoger och skolläring. Målsättningen är att gymnasieskolans samlade resurser i samverkan ska erbjuda samtliga elever ett individanpassat stöd för dennes lärande.
- Inom ramen för funktionen som didaktiskt centrum, granska och utmana befintlig pedagogik för att utveckla nya metoder och förhållningssätt till lärandet.
- I samverkan med lärarna regelbundet genomföra läsprogram eller motsvarande insatser med inriktning på unga människors läsning.

¹ Med bibliotekshuvudmän avses de nämnder som ansvarar för kommunens biblioteksverksamheter samt de huvudmän som erbjuder fristående förskola och/eller skola inom Tyresö kommun.

- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande gymnasiebibliotek genom självbetjäningautomater och chippade mediebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

8. Källförteckning

Tyresö kommunplan 2015-2018

Bibliotekslagen (SFS 2013:801)

Skollagen (SFS 2010:800)

Skolinspektionens juridiska vägledning (september 2013)

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Kravet på att elever ska ha tillgång till skolbibliotek gäller såväl för offentliga som fristående skolor.

I skollagen finns ingen definition av begreppet skolbibliotek, men i förarbetena till lagen förklaras att man vanligtvis brukar avse "en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande." Skolinspektionen har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Skolinspektionen har avgjort att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek som antingen finns i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det ska vara möjligt för eleverna att kontinuerligt kunna använda biblioteket som en del av undervisningen. I några tillsynsbeslut konstaterar Skolinspektionen att det krävs ett organiserat samarbete mellan en skola och ett kommunalt bibliotek för att kravet på tillgång till skolbibliotek ska anses vara uppfyllt. Det räcker inte att skolan och eleverna vid behov besöker till exempel ett folkbibliotek i samma kommun.

UNESCO:s och IFLA:s riktlinjer för folk- och skolbibliotek

Unesco och IFLA har utarbetat ett Folkbiblioteksmanifest och ett Skolbiblioteksmanifest, för att markera bibliotekens betydelse för individen och samhället.

Ur Folkbiblioteksmanifestet

Frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därmed spela en aktiv roll i samhällsutvecklingen. Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

Svenska Unescorådet, verksamt inom Utbildningsdepartementet, har i sin skriftserie publicerat folkbiblioteksmanifestet. Den svenska regeringen har därmed uttryckt sitt stöd för Unescos rekommendationer.

Ur Skolbiblioteksmanifestet

Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapsamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Det ger dem möjlighet att utveckla sin inlärningsförmåga för att de ska kunna ta sitt ansvar som medborgare.

Även skolbiblioteksmanifestet har publicerats i Svenska Unescorådets skriftserie, vilket betyder att regeringen ställt sig bakom även denna rekommendation.

FN:s Barnkonvention

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

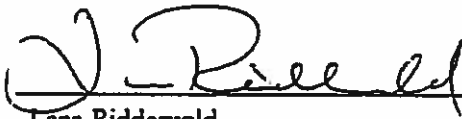
Datum 2014-09-22
 Tid 18:30–20:35
 Plats Myggdalen, plan 1 kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

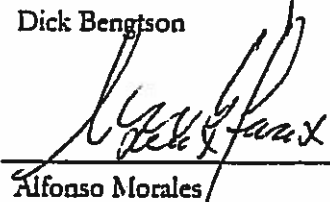
Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Utvecklingsförvaltningen plan 7 kommunhuset 14-09-29 kl. 17.00

Paragrafer 57 - 69

Sekreterare
Lena Riddervold

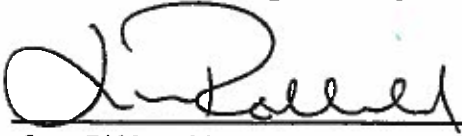

Ordförande
Dick Bengtson

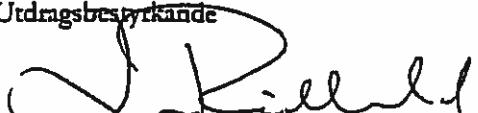
Justerande
Alfonso Morales

ANSLAG / BEVIS

Protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Kultur- och fritidsnämnden
 Sammanträdesdatum 2014-09-22
 Datum då anslaget sätts upp 2014-09-30
 Datum då anslaget tas ned 2014-10-22
 Förvaringsplats för protokollet Utvecklingsförvaltningens arkiv, plan 7 kommunhuset

Underskrift
Lena Riddervold

	Utdragsbestyrkande
---	--

Närvarolista

Beslutande

Dick Bengtson (M)
Carl-Olof Strand (KD)
Alfonso Morales (S)
Gunilla Dahlberg (M)
Johannes Samuelson (M)
Kajsa Keusch (S)

Ersättare

Marianne Broberg (M)
Birger Vourinen (C)
Katalin Holmgren (S)
Jenny Bertvall (MP)
Gunilla Andersson (V)

Övriga

Britt-Marie Lundberg-Björk, Förvaltningschef, Utvecklingsförvaltningen
Lars Andersson, Bibliotekschef, Utvecklingsförvaltningen
Lena Riddervold, Sekreterare, Utvecklingsförvaltningen
Helene Bergström, Stabschef, Utvecklingsförvaltningen
Thomas Dennerby, Fritidschef, Utvecklingsförvaltningen

Frånvarande

Lilian Edberg (M)
Mats Lindblom (FP)
Thomas Holmberg (FP)
Tony Aorahim (KD)
Bo Furugård (S)
Karin Sällberg (S)
Peter Bylund (MP)

★

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande	
------------------	---	---	--------------------	--

§ 83

Dnr 2014/G.AN 0084

Biblioteksplan

Gymnasic- och arbetsmarknadsnämndens beslut

- Gymnasic- och arbetsmarknadsnämnden överlämnar förvaltningens förslag som sitt till Kommunstyrelsen för beslut.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen i Tyresö kommun har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samarbete med övriga berörda nämnder, upprätta ett förslag till en ny biblioteksplan. Behovet av en ny biblioteksplan motiveras av riksdagens beslut om en ny Bibliotekslag (2013:801) och beslut om tillägg i Skollag (2010:800) vad gäller skolbibliotek. Dessutom har nuvarande biblioteksplan inte reviderats sedan februari 2007, vilket i sig är en anledning till en översyn av innehållet.

Förvaltningen har lämnat bifogade tjänsteskrivelse i ärendet.

Bilagor

Biblioteksplan 2014 tjänsteskrivelse.pdf
Biblioteksplan_Tyresö_kommun.pdf

Justerares sign 			Utdragsbestyrkande
--	---	---	---

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Lars Andersson
Bibliotekschef
08-5782 9411
lars.andersson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2014-06-27
1 (3)

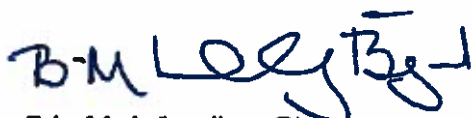
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Förslag till ny Biblioteksplan för Tyresö kommun - uppdrag från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Förslaget till biblioteksplan godkännes.

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg-Björk
Förvaltningschef

Lars Andersson
Bibliotekschef

Sammanfattning

Förslag till ny biblioteksplan för Tyresö kommun

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen i Tyresö kommun har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samarbete med övriga berörda nämnder, upprätta ett förslag till

en ny biblioteksplan. Behovet av en ny biblioteksplan motiveras av riksdagens beslut om en ny Bibliotekslag (2013:801) och beslut om tillägg i Skollag (2010:800) vad gäller skolbibliotek. Dessutom har nuvarande biblioteksplan inte reviderats sedan februari 2007, vilket i sig är en anledning till en översyn av innehållet.

Uppdraget

Kommunens biblioteksplan omfattar tre nämndområden:

- Kultur- och fridsnämndens ansvar för folkbiblioteken.
- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens ansvar för gymnasiebibliotek.
- Barn- och utbildningsnämndens ansvar för skolbibliotek i grundskolan.

Skollagen omfattar även skolverksamheter med fristående huvudmän.

Förslaget till ny biblioteksplan ska vara utformat i enlighet med den nya bibliotekslagen och tillägget i skollagen vad gäller elevers rätt till skolbibliotek. Den ska vara möjlig att följa upp enligt anvisning i lagen. Kungl. biblioteket har av regeringen utsetts till den myndighet som ska följa upp kommunernas och landstingens biblioteksplaner. Uppföljning ska genomföras i samarbete med de regionala biblioteksverksamheterna. Biblioteksplanen ska vara föcankrad i Tyresö kommunplan, i nämndernas planer samt i verksamheternas enhetsplaner. Biblioteksplanens giltighetstid ska tydligt framgå.

Genomförande

Arbetet med att formulera en ny biblioteksplan har utförts under perioden april-juni, 2014.

Organisationen för arbetet har haft följande struktur:

- Arbetsledning (bibliotekschef i samarbete med extern konsult).
- Referensgrupp (politiker, förvaltningschefer/utvecklingsstrateger inom berörda verksamhetsområden).
- Arbetsgrupp (medarbetare från folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek).

Arbets-och ansvarsfördelning (huvudansvar)

Bibliotekschefen har ansvarat för samordning av de aktörer inom kommunen som deltagit i arbetet.

Bibliotekskonsulten har ansvarat för skrivarbetet och för att biblioteksplanen är förankrad i nationella åtaganden och i lokala styrdokument för respektive verksamhetsområde.

Referensgruppen har diskuterat förslag till gemensamma övergripande mål, strategier för samverkan, verksamheternas respektive insatser (utifrån ansvar och uppdrag).

Arbetsgruppen har medverkat till att formulera förslag till insatser, både i samverkan mellan varandras verksamheter och enskilda insatser (utifrån verksamheternas särskilda uppdrag). Förslagen har förts till referensgruppen för vidare diskussion och förankring.

Möten

Referensgruppens har sammanträtt vid två tillfällen

Arbetsgruppen har sammanträtt vid fyra tillfällen

Bibliotekschefen Lars Andersson och bibliotekskonsulten Annette Johansson har medverkat på samtliga möten och ansvarat för för-och efterarbeten i samband med dessa möten samt andra insatser för att samordna arbetet med biblioteksplanen.

Delegerade grupper

Referensgrupp: Dick Bengtsson (m), Margareta Ternstedt (fp) Anne-Christine Svensson (m), Carl-Olof Strand (kd), Alfonso Morales (s) Kristjan Vaigur (s), Britt-Marie Lundberg-Björk förvaltningschef UTV och Anita Brynje förvaltningschef BoU.

Arbetsgrupp: Sofia Lundmark & Susanne Gunnarsson, bibliotekarie Tyresö bibliotek, Annika Lundström bibliotekarie Nyboda skola, Kia Broomé-Malmberg rektor Nyboda skola och Håkan Bertilsson stabschef BoU, Helene Bergström rektor Tyresö gymnasium.

Biblioteksplan

2015 - 2019

Beställning till Biblioteksplan för bibliotekerna i Tyresö, omfattande: folkbibliotek, stadsbibliotek och gymnasiebibliotek under perioden 2015 - 2019.

tyresö kommun

[Handwritten signatures and initials in the right margin]

Förslag till

Biblioteksplan för Tyresö kommun 2015-2019

---

1. Inledning

Biblioteksplanen är ett styrdokument för strategisk och långsiktig utveckling av biblioteksverksamheterna i Tyresö kommun. Denna plan har antagits av kommunfullmäktige i Tyresö kommun den 27 november, 2014.

Biblioteksplanen avser perioden 2015-2019. Den knyter an till Tyresö kommunplan 2016-2018 samt till berörda verksamheters nämnd- och enhetsplaner. Andra viktiga utgångspunkter är följande nationella och internationella styrdokument:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801)
- Skollagen (SFS 2010:800)
- Skolinspektionens Juridiska vägledning för skolbibliotek (2013)
- UNESCO:s och IFLA:s¹ folk- och skolbiblioteksmanifest
- FN:s Barnkonvention

Ansvar för genomförande och uppföljning

Verksamhetsåret 2014 är ansvaret för kommunens biblioteksverksamheter fördelat mellan barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Nämnderna ansvarar enskilt och tillsammans för att biblioteksplanens strategier genomförs enligt beslut i fullmäktige. Biblioteksplanen följs upp löpande och årligen i samband med uppföljningen av nämnd- och enhetsplanerna.

Kommunstyrelsen ansvarar för revidering och utvärdering av biblioteksplanen.

2. Om Tyresö kommun

Första kvartalet 2014 hade kommunen drygt 44 000 invånare. Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas antalet invånare öka med ca 1,3 % per år, vilket betyder ca 6 000 fler invånare den närmaste 10-årsperioden. De största befolkningsökningarna finns bland invånare i yrkesverksam ålder (19-64 år) och i gruppen 80 år och äldre. Antalet barn, unga och yngre pensionärer beräknas vara relativt oförändrade under perioden.

Vision 2030: Tyresö – den mest attraktiva kommunen i Sverige!

År 2030 har Tyresö ca 55 000 invånare. Kommunen kännetecknas av hög servicekänsla och god närhet, av gott bemötande och stor lyhördhet gentemot medborgarna. Service och tjänster av god kvalitet erbjuds medborgarna genom livets olika skeden. Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner och en målmedveten satsning på skola och kunskap har bidragit till att utbildningsnivån höjts markant. Med stöd av ett pedagogiskt arbetssätt inspirerat av visionen "en skola för var och en" lotsas varje elev fram till att nå skolans mål. Kulturhuset i Tyresö Centrum är en dynamisk mötesplats för alla medborgare och erbjuder en mångfald av aktiviteter. Här finns ett av kommunens huvudbibliotek, väl synligt och lätt tillgängligt, känt för att ligga i framkanten av biblioteksutvecklingen i Sverige. Äldreomsorgen har anpassats till de äldres behov och efterfrågan och kommunen präglas av ett framgångsrikt föreningsliv och ett attraktivt företagsklimat, särskilt för småföretagare.²

---

¹IFLA = International Federation of Library Associations

²Tyresö kommunplan 2015-2018.

1

3. Nuvarande biblioteksverksamheter i Tyresö kommun

Tyresö bibliotek

Tyresö bibliotek består av huvudbiblioteket i Tyresö centrum och filialbiblioteken i Trollbäcken och i Tyresö Strand. Dessutom finns biblioteket på webben och i sociala media. Folkbiblioteken riktar sig till samtliga medborgare i kommunen d.v.s. barn, unga, vuxna och äldre och erbjuder tjänster och medier med betoning på medborgarnas frivilliga läs- språk- och kunskapsutveckling. Folkbiblioteken är kommunens mest besökta verksamhet med närmare 400 000 besök varje år. En fjärdedel av besöken (ca 100 000) avser biblioteket på webben och i allt högre grad mobila plattformar. Folkbiblioteken fungerar dessutom som en förlängning av kommunens servicecenter och erbjuder bl.a. Internetdatorer och handledning i digitala redskap samt kommunal information i allmänhet.

Skolornas bibliotek

Läsåret 2013/2014 ansvarade kommunen för 24 förskolor, 13 grundskolor och ett gymnasium. Kommunens största grundskola har drygt 750 elever, ytterligare två skolor har mellan 560-590 elever. Övriga grundskolor har mellan 150-500 elever.

Nyboda skola och Tyresö gymnasium erbjuder eleverna bemannade bibliotek under hela skoldagen. På Nyboda skolas bibliotek tjänstgör en utbildad bibliotekarie och på gymnasielbiblioteket en biblioteksassistent. Förutom att tillhandahålla medier får alla elever biblioteksintroduktion och regelbunden undervisning i informationssökning och källkritik. Biblioteken arbetar i nära samverkan med lärarna med utgångspunkt i det pedagogiska arbetet. Biblioteken ansvarar bl.a. för läsgrupper och läsprojekt med eleverna.

Övriga skolbibliotek varierar i utformning vad gäller tillgång till medier, öppettider, informationshandledning och medarbetare med biblioteks kompetens.

Våren 2014 fanns 16 fristående förskolor och två fristående grundskolor i kommunen. Läsåret 2014/2015 tillkom ytterligare en fristående grundskola. De fristående grundskolorna erbjuder elever och lärare varierad tillgång till skolbibliotek.

Bibliotekssamverkan

Det finns för närvarande avtal mellan Utvecklingsförvaltningen och Barn-och utbildningsförvaltningen om drift och förvaltning av biblioteksdatasystem och bibliografisk service på elva av kommunens grundskolor. Motsvarande avtal finns även med Tyresö Gymnasium.

4. Förutsättningar för biblioteksutveckling

I ett demokratiskt samhälle har alla lika rätt att fritt ta del av information, att delta i samhällsdebatten och i kulturlivet och att söka kunskap. Skolan ska verka utjämnande och ge alla elever lika möjlighet att nå målen för skolans arbete. Den enskildes digitala delaktighet måste främjas och stödjas. För att motverka utanförskap behöver fler människor bjudas in till sociala nätverk. Parallellt med den digitala utvecklingen ökar människors behov av fysiska möten, inte minst bland unga. Idag finns få offentliga rum öppna på lika villkor för alla, oavsett den enskildes ärende, ekonomi, etnicitet, ålder, religiösa eller politiska övertygelser. I dagens samhälle har biblioteken en särskild funktion som gränsöverskridande mötesplatser.

En strategisk biblioteksutveckling behöver förena historik och tradition med en samtida, föränderlig omvärld. Kärnan i verksamheterna är intakt, men uttryck och aktiviteter behöver anpassas till medborgarnas och elevernas nutida och framtida litteratur- och informationsbehov, medievaner och livsstilar.

Information- och medielandskapet förändras snabbt. Berättelser, litteratur, information och kulturyttringar skapas, lagras och förmedlas i allt högre omfattning digitalt. Även en stor del av samhälls- och kulturdebatten förs via sociala medier. Utbudet av e-böcker, e-tidskrifter och annat e-material ökar, vilket i sin tur ökar människors förväntningar om att få tillgång till fler e-tjänster.

Då samhällsinformation och kultur i högre grad tillgängliggörs digitalt behöver biblioteken anpassa sig till de nya behov medborgarna och eleverna ger uttryck för. Unga människors läsförmåga och läsförståelse minskar. Detta får konsekvenser för individen, men även för ett samhälle, som i allt högre grad bygger på premissen att medborgarna kan tillgodogöra sig textbaserad och digitalt distribuerad och tillgänglig information.

5. Vision för biblioteksutvecklingen i Tyresö kommun

Tyresö – den attraktiva bibliotekskommunen!

Biblioteken i Tyresö kommun medverkar aktivt till demokrati och mångfald och bidrar till medborgarnas bildning och studier. Verksamheten kännetecknas av en kreativ balans mellan tradition och framtid, mellan det erfarna och det annorlunda.

Alla medborgare ska erbjudas attraktiva och användbara bibliotek som stimulerar till läsning och litteratur och som bidrar till ökad kunskap, genom livets alla skeden. Biblioteken verkar inkluderande och är tillgängliga för alla. De kännetecknas av god närhet, personligt bemötande och lyhördhet gentemot medborgarna. Biblioteken i Tyresö kommun är en självklar fysisk och digital mötesplats för medborgare i alla åldrar och möjliggör utblickar mot många nya världar.

A large, stylized handwritten signature in blue ink, followed by a smaller signature or set of initials. Below the signatures, the number '3' is written.

6. Målbilder 2019

Målbilderna visualiserar och konkretiserar biblioteksvisionen utifrån bibliotekens olika uppdrag, så som de formulerats i biblioteks-och skollagen samt i de nationella läroplanerna.

Gemensam målbild för samtliga biblioteksverksamheter

Biblioteken i Tyresö kommun kännetecknas av att de är tillgängliga i de fysiska och digitala sammanhang där många medborgare befinner sig. Biblioteksanvändandet ökar för varje år och det är enkelt för alla att kunna ta del av litteratur, information, aktiviteter och informations- och litteraturhandledning. Biblioteken kännetecknas av adekvat och kreativ samverkan med medborgarna, med kommunens övriga verksamheter, med näringsliv, föreningar och andra aktörer. Biblioteken verkar utifrån övertygelsen om alla människors lika värde och alla människors rätt till delaktighet och att få utvecklas till självständiga samhällsmedborgare.

Målbild för Tyresö bibliotek

Folkbiblioteket är ett självklart alternativ för medborgarna på deras fritid. Biblioteket upplevs som en attraktiv plats att vara på, både enskilt och tillsammans med andra. Medborgarna använder lika gärna de fysiska biblioteksrummen som biblioteket på webben. Läsning och litteratur attraherar alla medborgare och det finns ett särskilt fokus på att stimulera litteratur-och läsintresset för de små barnen och deras föräldrar.

Medler, information och tjänster tillgängliggörs utifrån efterfrågan, men även med målsättningen att överraska och visa något oväntat. Verksamheten är förankrad i kommunens historia och samtidigt präglad av samtiden, av innovationer och nya förhållningssätt. Folkbiblioteket medverkar aktivt till medborgarnas digitala delaktighet i kulturlivet och samhällsdebatten.

Målbild för skolornas bibliotek

Skolornas bibliotek är integrerade resurser i det pedagogiska arbetet och medverkar till att utjämna skillnader, så att alla elever ges lika rätt att uppnå målen för skolarbetet. Biblioteket finns tillgängligt för elever och lärare under hela skoldagen via fysiska och digitala biblioteksmiljöer. Elevernas media-och informationskompetens (MIK) stimuleras genom biblioteksundervisning och informations- och litteraturhandledning med stöd av bibliotekarier.

Litteratur och information erbjuds i de former den enskilda eleven behöver. Tillsammans med skolans lärare och andra pedagoger stimulerar och möjliggör biblioteket den enskilda elevens läs- och kunskapsutveckling. Skolornas bibliotek bidrar till den enskilda individens utveckling mot en väl informerad samhällsmedborgare och en nyfiken läsare.

7. Strategier 2015-2019

Strategier är insatser, aktiviteter, förhållningssätt m.m. vilka bedöms vara viktiga för att biblioteken i Tyresö ska vidareutvecklas i linje med visionen och målbilderna. Vissa strategier är gemensamma för samtliga bibliotek, andra är knutna till respektive biblioteks unika uppdrag.

Samtliga bibliotekshuvudmän³

- Utforma avtal som reglerar samverkan mellan Tyresö bibliotek och kommunens förskolor och skolor samt erbjuda fristående skolor och förskolor en möjlighet till samverkan med Tyresö bibliotek. Utgångspunkten är att Tyresö bibliotek kan komplettera skolornas egna biblioteksverksamheter med vissa tjänster, men inte kompensera frånvaron av skolbibliotek eller ersätta bristfälliga skolbibliotek som inte når upp till Skolinspektionens kriterier för skolbibliotek. Avtalet utformas i samverkan mellan berörda förvaltningar samt mellan Utvecklingsförvaltningen och de fristående skolornas huvudmän.
- Tillsammans med förskolorna undersöka möjligheten att vidareutveckla Språkdatateket till ett läs- och språkpedagogiskt centrum. Målsättningen är att utveckla samverkan och arbetsmetoder inom litteratur och läsning, med syfte att ge varje förskolebarn en möjlighet att utveckla alla sina språk.

Folkbiblioteket

- Vidareutveckla biblioteken till att bli väl synliga och lätt tillgängliga mötesplatser som inspirerar medborgarna till möten, läsning, arbete och studier, genom att:
  - Synliggöra huvudbiblioteket i Tyresö centrum med ett "skyltfönster" av inbjudande verksamhet i gatuplanet t.ex. café och tidnings- och tidskriftsläsning, utställningsyta m.m.
  - Omlokalisera biblioteket i Trollbäcken till mer synlig och lättillgänglig placering på Alléplan och komplettera biblioteket med funktionsytor för möten och program- och utställningsverksamhet.
- Samverka med andra verksamheter i kommunen för att marknadsföra kommunens e-tjänster.
- Aktivt erbjuda stöd som bidrar till ökad delaktighet i det digitala kultur- och samhällslivet.
- Aktivt erbjuda aktiviteter med inriktning på litteratur och läsning för barnfamiljer, äldre barn och unga.
- Undersöka möjligheten att erbjuda s.k. work spaces för kommunens småföretagare på biblioteken.
- Samverka med kommunens skolor i läsprogram och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Fortsätta ligga i framkant i Sverige med teknisk utveckling och attraktiva e-tjänster.
- Fortsätta erbjuda litteratur till medborgare med funktionsnedsättning, utifrån deras olika behov och förutsättningar.
- Fortsätta erbjuda medier på de språk medborgarna använder inkl. minoritetsspråken.

Grundskolans bibliotek

- I samverkan inom kommunens grundskolor utveckla modeller för läsprogram för olika årskurser med stöd av olika tekniker t.ex. podcast och Ipads.
- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprogram och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Göra en översyn av befintlig skolbiblioteksverksamhet med syfte att senast 2015 har utarbetat en plan för hur kommunens skolbiblioteksverksamhet ska vidareutvecklas och organiseras. Målsättningen är att samtliga elever ska erbjudas en likvärdig tillgång till skolbiblioteksresurser.
- Undersöka möjligheten att kommunens grundskolor samverkar om skolbiblioteksverksamhet.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande skolbibliotek genom självbetjäningautomater och chippade mediebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

Gymnasiebibliotek

- Utveckla biblioteket till ett pedagogiskt och didaktiskt centrum i samverkan med elever, lärare, elevhälsa, specialpedagoger och skolledning. Målsättningen är att gymnasieskolans samlade resurser i samverkan ska erbjuda samtliga elever ett individanpassat stöd för dennes lärande.
- Inom ramen för funktionen som didaktiskt centrum, granska och utmana befintlig pedagogik för att utveckla nya metoder och förhållningssätt till lärandet.
- I samverkan med lärarna regelbundet genomföra läsprogram eller motsvarande insatser med inriktning på unga människors läsning.

³ Med bibliotekshuvudmän avses de nämnder som ansvarar för kommunens biblioteksverksamheter samt de huvudmän som erbjuder fristående förskola och/eller skola inom Tyresö kommun.

- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande gymnasiebibliotek genom självbetjäningautomater och chippade mediebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

8. Källförteckning

Tyresö kommunplan 2015-2018

Bibliotekslagen (SFS 2013:801)

Skollagen (SFS 2010:800)

Skolinspektionens Juridiska vägledning (september 2013)

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Kravet på att elever ska ha tillgång till skolbibliotek gäller såväl för offentliga som fristående skolor.

I skollagen finns ingen definition av begreppet skolbibliotek, men i förarbetena till lagen förklaras att man vanligtvis brukar avse "en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande." Skolinspektionen har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Skolinspektionen har avgjort att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek som antingen finns i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det ska vara möjligt för eleverna att kontinuerligt kunna använda biblioteket som en del av undervisningen. I några tillsynsbeslut konstaterar Skolinspektionen att det krävs ett organiserat samarbete mellan en skola och ett kommunalt bibliotek för att kravet på tillgång till skolbibliotek ska anses vara uppfyllt. Det räcker inte att skolan och eleverna vid behov besöker till exempel ett folkbibliotek i samma kommun.

UNESCO:s och IFLA:s riktlinjer för folk- och skolbibliotek

Unesco och IFLA har utarbetat ett Folkbiblioteksmanifest och ett Skolbiblioteksmanifest, för att markera bibliotekens betydelse för individen och samhället.

Ur Folkbiblioteksmanifestet

Frighet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därmed spela en aktiv roll i samhällsutvecklingen. Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

Svenska Unescorådet, verksamt inom Utbildningsdepartementet, har i sin skriftserie publicerat folkbiblioteksmanifestet. Den svenska regeringen har därmed uttryckt sitt stöd för Unescos rekommendationer.

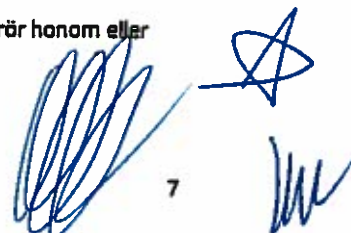
Ur Skolbiblioteksmanifestet

Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Det ger dem möjlighet att utveckla sin inlevelseförmåga för att de ska kunna ta sitt ansvar som medborgare.

Även skolbiblioteksmanifestet har publicerats i Svenska Unescorådets skriftserie, vilket betyder att regeringen ställt sig bakom även denna rekommendation.

FN:s Barnkonvention

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

7

Datum 2014-09-18
Tid 18:30-20:25
Plats Myggdalen-25

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid C3L, 2014-09-24 kl 10.00

Paragrafer 83 - 95

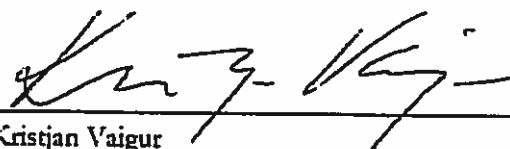
Sekreterare

Leif Ljungberg

Ordförande

Margareta Ternstedt

Justerande

Kristjan Vaigur

ANSLAG / BEVIS

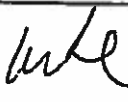
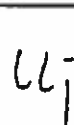
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
Sammanträdesdatum 2014-09-18
Datum då anslaget sätts upp 2014-09-25
Datum då anslaget tas ned 2014-10-20
Förvaringsplats för protokollet C3L

Underskrift

Leif Ljungberg

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Margareta Ternstedt (FP)
Kristjan Vaigur (S)
Bo Jakobsen (M)
Mats Fält (M)
Emelie Eklänge (KD)
Helen Dwyer (C)
Karin Ljung (S)
José Blanco Garcia (S)
Luis Arias Vera (MP)

Ersättare

Claes-Göran Linman (S)
Agneta Hallbeck (S)
Ulla Hoffmann (V)

Övriga

Britt-Marie Lundberg-Björk, Förvaltningschef, Utvecklingsförvaltningen
Leif Ljungberg, Nämndsekreterare, Utvecklingsförvaltningen
Helene Bergström, Stabschef, Utvecklingsförvaltningen
Lars Andersson, Bibliotekschef, Utvecklingsförvaltningen, till kl 19.00
Erik Hamner, Rektor C3L, Utvecklingsförvaltningen, till kl 19.20
Frída Ryholt, Utredare, Utvecklingsförvaltningen

Frånvarande

Peter Odelvall (M), 1:e vice ordförande
Caroline de Wendel (M)
Sven A Svennberg (M)
Christina Melzén (FP)
Eija Ráty (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande 	
---	---	---	---	---

UTDRAG

§ 74

Dnr 2014/BUN 0126 003

Biblioteksplan 2015-2019

Barn- och utbildningsnämndens förslag till kommunstyrelsen

Att godkänna biblioteksplanen för 2015-2019.

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Förslaget till biblioteksplan godkänns.

Beskrivning av ärendet

Ett förslag till ny biblioteksplan är framtaget. Från barn- och utbildningsförvaltningen har Håkan Bertilsson, Kia Broomé och Annika Lundström medverkat.

Ordförandeutlåtande

Det är bra att vi nu har kommit fram till ett förslag om en gemensam biblioteksplan för Tyresö kommun. Jag vill även här lyfta fram att Skolinspektionen pekade ut våra skolbibliotek som en styrka, vilket är mycket glädjande.

Anki Sveasson (M)

Bilagor

Tjänsteskrivelse biblioteksplan.pdf

Biblioteksplan Tyresö.pdf

Justerares sign 		Utdragsbestyrkande 	
--	---	--	--

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Håkan Bertilsson
Stabschef

TJÄNSTESKRIVELSE

2014-08-01

1 (4)

2014/BUN 0126

Barn- och utbildningsnämnden

Förslag till ny Biblioteksplan för Tyresö kommun - uppdrag från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

-Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden godkänna förslaget till ny biblioteksplan.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Anita Brynje
Förvaltningschef

Håkan Bertilsson
Stabschef

tyresö kommun

Sammanfattning

Förslag till ny biblioteksplan för Tyresö kommun. Medverkande i arbetet med förslaget till ny biblioteksplan från barn- och utbildningsförvaltningen har Håkan Bertilsson, Kia Broomé och Annika Lundström varit.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen i Tyresö kommun har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samarbete med övriga berörda nämnder, upprätta ett förslag till en ny biblioteksplan. Behovet av en ny biblioteksplan motiveras av riksdagens beslut om en ny Bibliotekslag (2013:801) och beslut om tillägg i Skollag (2010:800) vad gäller skolbibliotek. Dessutom har nuvarande biblioteksplan inte reviderats sedan februari 2007, vilket i sig är en anledning till en översyn av innehållet.

Uppdraget

Kommunens biblioteksplan omfattar tre nämndområden:

- Kultur- och fritidsnämndens ansvar för folkbiblioteken.
- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens ansvar för gymnasiebibliotek.
- Barn- och utbildningsnämndens ansvar för skolbibliotek i grundskolan.

Skollagen omfattar även skolverksamheter med fristående huvudmän.

Förslaget till ny biblioteksplan ska vara utformat i enlighet med den nya bibliotekslagen och tillägget i skollagen vad gäller elevers rätt till skolbibliotek. Den ska vara möjlig att följa upp enligt anvisning i lagen. Kungl. biblioteket har av regeringen utsetts till den myndighet som ska följa upp kommunernas och landstingens biblioteksplaner. Uppföljning ska genomföras i samarbete med de regionala biblioteksverksamheterna. Biblioteksplanen ska vara förankrad i Tyresö kommunplan, i nämndernas planer samt i verksamheternas enhetsplaner. Biblioteksplanens giltighetstid ska tydligt framgå.

Genomförande

Arbetet med att formulera en ny biblioteksplan har utförts under perioden april-juni, 2014.

Ås An

tyresö kommun

[Handwritten signatures]

Organisationen för arbetet har haft följande struktur:

- Arbetsledning (bibliotekschef i samarbete med extern konsult).
- Referensgrupp (politiker, förvaltningschefer/utvecklingsstrateger inom berörda verksamhetsområden).
- Arbetsgrupp (medarbetare från folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek).

Arbets- och ansvarsfördelning (huvudansvar)

Bibliotekschefen har ansvarat för samordning av de aktörer inom kommunen som deltagit i arbetet.

Bibliotekskonsulten har ansvarat för skiv arbetet och för att biblioteksplanen är förankrad i nationella åtaganden och i lokala styrdokument för respektive verksamhetsområde.

Referensgruppen har diskuterat förslag till gemensamma övergripande mål, strategier för samverkan, verksamheternas respektive insatser (utifrån ansvar och uppdrag).

Arbetsgruppen har medverkat till att formulera förslag till insatser, både i samverkan mellan varandras verksamheter och enskilda insatser (utifrån verksamheternas särskilda uppdrag). Förslagen har förts till referensgruppen för vidare diskussion och förankring.

Möten

Referensgruppens har sammanträtt vid två tillfällen

Arbetsgruppen har sammanträtt vid fyra tillfällen

Bibliotekschefen Lars Andersson och bibliotekskonsulten Annette Johansson har medverkat på samtliga möten och ansvarat för för- och efterarbeten i samband med dessa möten samt andra insatser för att samordna arbetet med biblioteksplanen.

Referensgrupp: Dick Bengtsson (m), Margareta Ternstedt (fp) Anne-Christine Svensson (m), Alfonso Morales (s) Kristjan Vaigur (s) Britt-Marie Lundberg-Björk förvaltningschef UTV & Anita Brynje förvaltningschef BoU

Arbetsgrupp: Sofia Lundmark & Susanne Gunnarsson, bibliotekarier Tyresö bibliotek, Annika Lundström bibliotekarie Nyboda skola, Kia Broomé-Malmberg rektor Nyboda skola & Håkan Berülsson stabschef BoU, Helene Bergström rektor Tyresö gymnasium.

Biblioteksplan 2015-2019.

As Lu

tyresö kommun

2014/BUN 0126

Biblioteksplan

2013 - 2019

Enligt vilket plan utarbetades biblioteksplanen, utarbetades biblioteksplanen, vilken utarbetades i samband med utarbetandet av biblioteksplanen 2013 - 2019

tyresö kommun

Förslag till

Biblioteksplan för Tyresö kommun 2015-2019

---

1. Inledning

Biblioteksplanen är ett styrdokument för strategisk och långsiktig utveckling av biblioteksverksamheterna i Tyresö kommun. Denna plan har antagits av kommunfullmäktige i Tyresö kommun den 27 november, 2014.

Biblioteksplanen avser perioden 2015-2019. Den knyter an till Tyresö kommunplan 2016-2018 samt till berörda verksamheters nämnd- och enhetsplaner. Andra viktiga utgångspunkter är följande nationella och internationella styrdokument:

- Bibliotekslagen (SFS 2013:801)
- Skollagen (SFS 2010:800)
- Skolinspektionens juridiska vägledning för skolbibliotek (2013)
- UNESCO:s och IFLA:s¹ folk- och skolbiblioteksmanifest
- FN:s Barnkonvention

Ansvar för genomförande och uppföljning

Verksamhetsåret 2014 är ansvaret för kommunens biblioteksverksamheter fördelat mellan barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Nämnderna ansvarar enskilt och tillsammans för att biblioteksplanens strategier genomförs enligt beslut i fullmäktige. Biblioteksplanen följs upp löpande och årligen i samband med uppföljningen av nämnd- och enhetsplanerna.

Kommunstyrelsen ansvarar för revidering och utvärdering av biblioteksplanen.

2. Om Tyresö kommun

Första kvartalet 2014 hade kommunen drygt 44 000 invånare. Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas antalet invånare öka med ca 1,3 % per år, vilket betyder ca 6 000 fler invånare den närmaste 10-årsperioden. De största befolkningsökningarna finns bland invånare i yrkesverksam ålder (19-64 år) och i gruppen 80 år och äldre. Antalet barn, unga och yngre pensionärer beräknas vara relativt oförändrade under perioden.

Vision 2030: Tyresö – den mest attraktiva kommunen i Sverige!

År 2030 har Tyresö ca 55 000 invånare. Kommunen kännetecknas av hög servicekänsla och god närhet, av gott bemötande och stor lyhördhet gentemot medborgarna. Service och tjänster av god kvalitet erbjuds medborgarna genom livets olika skeden. Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner och en målmedveten satsning på skola och kunskap har bidragit till att utbildningsnivån höjts markant. Med stöd av ett pedagogiskt arbetssätt inspirerat av visionen "en skola för var och en" lotsas varje elev fram till att nå skolans mål. Kulturhuset i Tyresö Centrum är en dynamisk mötesplats för alla medborgare och erbjuder en mångfald av aktiviteter. Här finns ett av kommunens huvudbibliotek, väl synligt och lätt tillgängligt, känt för att ligga i framkanten av biblioteksutvecklingen i Sverige. Äldreomsorgen har anpassats till de äldres behov och efterfrågan och kommunen präglas av ett framgångsrikt föreningsliv och ett attraktivt företagsklimat, särskilt för småföretagare.²

¹IFLA = International Federation of Library Associations

²Tyresö kommunplan 2015-2018.

Handwritten signatures and a star symbol.

3. Nuvarande biblioteksverksamheter i Tyresö kommun

Tyresö bibliotek

Tyresö bibliotek består av huvudbiblioteket i Tyresö centrum och filialbiblioteken i Trollbäcken och i Tyresö Strand. Dessutom finns biblioteket på webben och i sociala medier. Folkbiblioteken riktar sig till samtliga medborgare i kommunen d.v.s. barn, unga, vuxna och äldre och erbjuder tjänster och medier med betoning på medborgarnas frivilliga läs- språk- och kunskapsutveckling. Folkbiblioteken är kommunens mest besökta verksamhet med närmare 400 000 besök varje år. En fjärdedel av besöken (ca 100 000) avser biblioteket på webben och i allt högre grad mobila plattformar. Folkbiblioteken fungerar dessutom som en förlängning av kommunens servicecenter och erbjuder bl.a. Internetdatorer och handledning i digitala redskap samt kommunal information i allmänhet.

Skolornas bibliotek

Läsåret 2013/2014 ansvarade kommunen för 24 förskolor, 13 grundskolor och ett gymnasium. Kommunens största grundskola har drygt 750 elever, ytterligare två skolor har mellan 560-590 elever. Övriga grundskolor har mellan 150-500 elever.

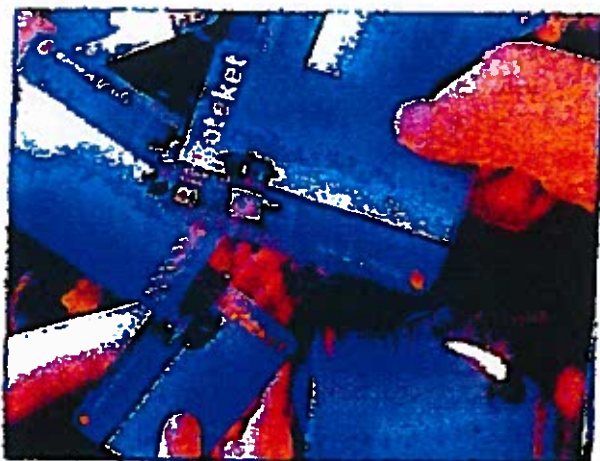
Nyboda skola och Tyresö gymnasium erbjuder eleverna bemannade bibliotek under hela skoldagen. På Nyboda skolas bibliotek tjänstgör en utbildad bibliotekarie och på gymnasiebiblioteket en biblioteksassistent. Förutom att tillhandahålla medier får alla elever biblioteksintroduktion och regelbunden undervisning i informationssökning och källkritik. Biblioteken arbetar i nära samverkan med lärarna med utgångspunkt i det pedagogiska arbetet. Biblioteken ansvarar bl.a. för läsgrupper och läsprojekt med eleverna.

Övriga skolbibliotek varierar i utformning vad gäller tillgång till medier, öppettider, informationshandledning och medarbetare med biblioteks kompetens.

Våren 2014 fanns 16 fristående förskolor och två fristående grundskolor i kommunen. Läsåret 2014/2015 tillkom ytterligare en fristående grundskola. De fristående grundskolorna erbjuder elever och lärare varierad tillgång till skolbibliotek.

Bibliotekssamverkan

Det finns för närvarande avtal mellan Utvecklingsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen om drift och förvaltning av biblioteksdatasystem och bibliografisk service på elva av kommunens grundskolor. Motsvarande avtal finns även med Tyresö Gymnasium.

Handwritten signature and initials in blue ink, including a large scribble and the letters 'AS', 'Lm', and 'M'.

4. Förutsättningar för biblioteksutveckling

I ett demokratiskt samhälle har alla lika rätt att fritt ta del av information, att delta i samhällsdebatten och i kulturlivet och att söka kunskap. Skolan ska verka utjämnande och ge alla elever lika möjlighet att nå målen för skolans arbete. Den enskildes digitala delaktighet måste främjas och stödjas. För att motverka utanförskap behöver fler människor bjudas in till sociala nätverk. Parallellt med den digitala utvecklingen ökar människors behov av fysiska möten, inte minst bland unga. Idag finns få offentliga rum öppna på lika villkor för alla, oavsett den enskildes ärende, ekonomi, etnicitet, ålder, religiösa eller politiska övertygelser. I dagens samhälle har biblioteken en särskild funktion som gränsöverskridande mötesplatser.

En strategisk biblioteksutveckling behöver förena historik och tradition med en samtida, föränderlig omvärld. Kärnan i verksamheterna är intakt, men uttryck och aktiviteter behöver anpassas till medborgarnas och elevernas nutida och framtida litteratur- och informationsbehov, medievaner och livsstilar.

Information- och medielandskapet förändras snabbt. Berättelser, litteratur, information och kulturyttringar skapas, lagras och förmedlas i allt högre omfattning digitalt. Även en stor del av samhälls- och kulturdebatten förs via sociala medier. Utbudet av e-böcker, e-tidskrifter och annat e-material ökar, vilket i sin tur ökar människors förväntningar om att få tillgång till fler e-tjänster.

Då samhällsinformation och kultur i högre grad tillgängliggörs digitalt behöver biblioteken anpassa sig till de nya behov medborgarna och eleverna ger uttryck för. Unga människors läsförmåga och läsförståelse minskar. Detta får konsekvenser för individen, men även för ett samhälle, som i allt högre grad bygger på premissen att medborgarna kan tillgodogöra sig textbaserad och digitalt distribuerad och tillgänglig information.

5. Vision för biblioteksutvecklingen i Tyresö kommun

Tyresö – den attraktiva bibliotekskommunen!

Biblioteken i Tyresö kommun medverkar aktivt till demokrati och mångfald och bidrar till medborgarnas bildning och studier. Verksamheten kännetecknas av en kreativ balans mellan tradition och framtid, mellan det erfarna och det annorlunda.

Alla medborgare ska erbjudas attraktiva och användbara bibliotek som stimulerar till läsning och litteratur och som bidrar till ökad kunskap, genom livets alla skeden. Biblioteken verkar inkluderande och är tillgängliga för alla. De kännetecknas av god närbarhet, personligt bemötande och lyhördhet gentemot medborgarna. Biblioteken i Tyresö kommun är en självklar fysisk och digital mötesplats för medborgare i alla åldrar och möjliggör utblickar mot många nya världar.

AS Lu

6. Målbilder 2019

Målbilderna visualiserar och konkretiserar biblioteksvisionen utifrån bibliotekens olika uppdrag, så som de formulerats i biblioteks- och skollagen samt i de nationella läroplanerna.

Gemensam målbild för samtliga biblioteksverksamheter

Biblioteken i Tyresö kommun kännetecknas av att de är tillgängliga i de fysiska och digitala sammanhang där många medborgare befinner sig. Biblioteksanvändandet ökar för varje år och det är enkelt för alla att kunna ta del av litteratur, information, aktiviteter och informations- och litteraturhandledning. Biblioteken kännetecknas av adekvat och kreativ samverkan med medborgarna, med kommunens övriga verksamheter, med näringsliv, föreningar och andra aktörer. Biblioteken verkar utifrån övertygelsen om alla människors lika värde och alla människors rätt till delaktighet och att få utvecklas till självständiga samhällsmedborgare.

Målbild för Tyresö bibliotek

Folkbiblioteket är ett självklart alternativ för medborgarna på deras fritid. Biblioteket upplevs som en attraktiv plats att vara på, både enskilt och tillsammans med andra. Medborgarna använder lika gärna de fysiska biblioteksrummen som biblioteket på webben. Läsning och litteratur attraherar alla medborgare och det finns ett särskilt fokus på att stimulera litteratur- och läsintresset för de små barnen och deras föräldrar.

Medier, information och tjänster tillgängliggörs utifrån efterfrågan, men även med målsättningen att överraska och visa något oväntat. Verksamheten är förankrad i kommunens historia och samtidigt präglad av samtiden, av innovationer och nya förhållningssätt. Folkbiblioteket medverkar aktivt till medborgarnas digitala delaktighet i kulturlivet och samhällsdebatten.

Målbild för skolornas bibliotek

Skolornas bibliotek är integrerade resurser i det pedagogiska arbetet och medverkar till att utjämna skillnader, så att alla elever ges lika rätt att uppnå målen för skolarbetet. Biblioteket finns tillgängligt för elever och lärare under hela skoldagen via fysiska och digitala biblioteksmiljöer. Elevernas media- och informationskompetens (MIK) stimuleras genom biblioteksundervisning och informations- och litteraturhandledning med stöd av bibliotekarier.

Litteratur och information erbjuds i de former den enskilda eleven behöver. Tillsammans med skolans lärare och andra pedagoger stimulerar och möjliggör biblioteket den enskilda elevens läs- och kunskapsutveckling. Skolornas bibliotek bidrar till den enskilda individens utveckling mot en väl informerad samhällsmedborgare och en nyfiken läsare.

Handwritten signatures and initials in blue ink, including a large scribble, the name 'Lis Olsson', a star symbol, and other initials.

7. Strategier 2015-2019

Strategier är insatser, aktiviteter, förhållningssätt m.m. vilka bedöms vara viktiga för att biblioteken i Tyresö ska vidareutvecklas i linje med visionen och målbilderna. Vissa strategier är gemensamma för samtliga bibliotek, andra är knutna till respektive biblioteks unika uppdrag.

Samtliga bibliotekshuvudmän³

- Utforma avtal som reglerar samverkan mellan Tyresö bibliotek och kommunens förskolor och skolor samt erbjuda fristående skolor och förskolor en möjlighet till samverkan med Tyresö bibliotek. Utgångspunkten är att Tyresö bibliotek kan komplettera skolornas egna biblioteksverksamheter med vissa tjänster, men inte kompensera frånvaron av skolbibliotek eller ersätta bristfälliga skolbibliotek som inte når upp till Skolinspektionens kriterier för skolbibliotek. Avtalet utformas i samverkan mellan berörda förvaltningar samt mellan Utvecklingsförvaltningen och de fristående skolornas huvudmän.
- Tillsammans med förskolorna undersöka möjligheten att vidareutveckla Språkdatateket till ett läs- och språkpedagogiskt centrum. Målsättningen är att utveckla samverkan och arbetsmetoder inom litteratur och läsning, med syfte att ge varje förskolebarn en möjlighet att utveckla alla sina språk.

Folkbiblioteket

- Vidareutveckla biblioteken till att bli väl synliga och lätt tillgängliga mötesplatser som inspirerar medborgarna till möten, läsning, arbete och studier, genom att:
  - Synliggöra huvudbiblioteket i Tyresö centrum med ett "skyltfönster" av inbjudande verksamhet i gatuplanet t.ex. café och tidnings- och tidskriftsläsning, utställningsyta m.m.
  - Omlokalisera biblioteket i Trollbäcken till mer synlig och lättillgänglig placering på Alléplan och komplettera biblioteket med funktionsytor för möten och program- och utställningsverksamhet.
- Samverka med andra verksamheter i kommunen för att marknadsföra kommunens e-tjänster.
- Aktivt erbjuda stöd som bidrar till ökad delaktighet i det digitala kultur- och samhällslivet.
- Aktivt erbjuda aktiviteter med inriktning på litteratur och läsning för barnfamiljer, äldre barn och unga.
- Undersöka möjligheten att erbjuda s.k. work spaces för kommunens småföretagare på biblioteken.
- Samverka med kommunens skolor i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Fortsätta ligga i framkant i Sverige med teknisk utveckling och attraktiva e-tjänster.
- Fortsätta erbjuda litteratur till medborgare med funktionsnedsättning, utifrån deras olika behov och förutsättningar.
- Fortsätta erbjuda medier på de språk medborgarna använder inkl. minoritetsspråken.

Grundskolans bibliotek

- I samverkan inom kommunens grundskolor utveckla modeller för läsprojekt för olika årskurser med stöd av olika tekniker t.ex. podcast och Ipads.
- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Göra en översyn av befintlig skolbiblioteksverksamhet med syfte att senast 2015 har utarbetat en plan för hur kommunens skolbiblioteksverksamhet ska vidareutvecklas och organiseras. Målsättningen är att samtliga elever ska erbjudas en likvärdig tillgång till skolbiblioteksresurser.
- Undersöka möjligheten att kommunens grundskolor samverkar om skolbiblioteksverksamhet.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande skolbibliotek genom självbetjäningautomater och chippade medlebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

Gymnasiebibliotek

- Utveckla biblioteket till ett pedagogiskt och didaktiskt centrum i samverkan med elever, lärare, elevhälsa, specialpedagoger och skolläda. Målsättningen är att gymnasieskolans samlade resurser i samverkan ska erbjuda samtliga elever ett individanpassat stöd för dennes lärande.
- Inom ramen för funktionen som didaktiskt centrum, granska och utmana befintlig pedagogik för att utveckla nya metoder och förhållningssätt till lärandet.
- I samverkan med lärarna regelbundet genomföra läsprojekt eller motsvarande insatser med inriktning på unga människors läsning.

³ Med bibliotekshuvudmän avses de nämnder som ansvarar för kommunens biblioteksverksamheter samt de huvudmän som erbjuder fristående förskola och/eller skola inom Tyresö kommun.

  ⁵

- Undersöka möjligheter till samverkan med Tyresö bibliotek i läsprojekt och andra aktiviteter med inriktning på unga människors läsutveckling.
- Undersöka möjligheten att automatisera nuvarande gymnasiebibliotek genom självbetjäningautomater och chippade mediebestånd, för att frigöra mer tid för media- och informationshandledning.

A handwritten signature or scribble, possibly a stylized name or initials.

As Lin⁶

A handwritten signature or scribble, possibly a stylized name or initials.

8. Källförteckning

Tyresö kommunplan 2015-2018

Bibliotekslagen (SFS 2013:801)

Skollagen (SFS 2010:800)

Skolinspektionens juridiska vägledning (september 2013)

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Kravet på att elever ska ha tillgång till skolbibliotek gäller såväl för offentliga som fristående skolor.

I skollagen finns ingen definition av begreppet skolbibliotek, men i förarbetena till lagen förklaras att man vanligtvis brukar avse "en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande." Skolinspektionen har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Skolinspektionen har avgjort att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek som antingen finns i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det ska vara möjligt för eleverna att kontinuerligt kunna använda biblioteket som en del av undervisningen. I några tillsynsbeslut konstaterar Skolinspektionen att det krävs ett organiserat samarbete mellan en skola och ett kommunalt bibliotek för att kravet på tillgång till skolbibliotek ska anses vara uppfyllt. Det räcker inte att skolan och eleverna vid behov besöker till exempel ett folkbibliotek i samma kommun.

UNESCO:s och IFLA:s riktlinjer för folk- och skolbibliotek

Unesco och IFLA har utarbetat ett Folkbiblioteksmanifest och ett Skolbiblioteksmanifest, för att markera bibliotekens betydelse för individen och samhället.

Ur Folkbiblioteksmanifestet

Frihet, välfärd, samhälllig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därmed spela en aktiv roll i samhällsutvecklingen. Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

Svenska Unescorådet, verksamt inom Utbildningsdepartementet, har i sin skriftserie publicerat folkbiblioteksmanifestet. Den svenska regeringen har därmed uttryckt sitt stöd för Unescos rekommendationer.

Ur Skolbiblioteksmanifestet

Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande. Det ger dem möjlighet att utveckla sin inlärningsförmåga för att de ska kunna ta sitt ansvar som medborgare.

Även skolbiblioteksmanifestet har publicerats i Svenska Unescorådets skriftserie, vilket betyder att regeringen ställt sig bakom även denna rekommendation.

FN:s Barnkonvention

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

As Ju 7

Barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2014-09-24

§ 5. Biblioteksplan

Oppositionen välkomnar att vi äntligen tar fram en biblioteksplan enligt skolbibliotekslagen från 2011-07-01.

2012-12-09 motionerade Vänsterpartiet: "Betr. den nya skolbibliotekslagen från 2011-07-01".

I motionens uppsatser föreslog V följande:

- att kommunen gör en kartläggning av samtliga skolbibliotek för att kartlägga deras möjligheter att leva upp till den nya skollagen.
- att kommunfullmäktige redovisar vilka ekonomiska resurser som årligen tilldelas våra skolbibliotek.

Vi i oppositionen är helt överens om den föreslagna skolplanens inriktning och mål och ser fram emot den kartläggning av samtliga skolbibliotek som kommer att göras i syfte skolbiblioteken uppfyller skollagen.

Efter beslut i kommunfullmäktige (enligt planerna 27 november 2014) ser vi fram emot genomförandet, förväntar oss en särredovisning av de ekonomiska resurserna till skolbiblioteken samt årliga uppföljningar. Vi uppskattar att arbetet med planen varit och är ett samarbete mellan tjänstemän på berörda förvaltningar och politiker.

Det hade varit på sin plats med ett ordförandeutlåtande för att informera oss om majoritetens ställningstagande i förväg.

Tyresö 2014-09-24

Inger Gemicioglu (V)

Jannice Rockström (S)

Lilian Nylinder (MP)

Datum 2014-09-24
Tid 18:30-21:10
Plats Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid 2014-09-26

Paragrafer 70 - 79

Sekreterare

Marit Andersson

Ordförande

Anki Svensson

Justerande

Lilian Nylinder

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Barn- och utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum 2014-09-24
Datum då anslaget sätts upp 2014-09-29
Datum då anslaget tas ned 2014-10-21
Förvaringsplats för protokollet Barn och utb arkiv plan 4

Underskrift

Marit Andersson

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Anki Svensson (M)
Ida Antonsson (M)
Maria Holmberger (M)
Jenny Jonsson (M)
Leif Lanke (FP)
Jannice Rockstroh (S)
Lilian Nylinder (MP)
Inger Gemicioglu (V)
Johan Engström (M)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Mia Lindström (S)

Ersättare

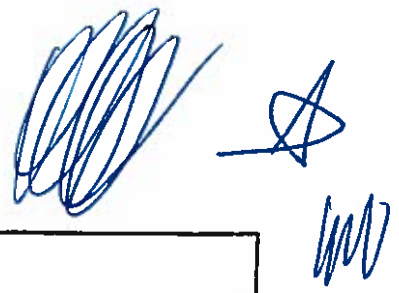
Annika Henningsson (M)
Nina Dahl (MP)

Övriga

Anita Brynje
Erik Sanner
Håkan Bertilsson
Marika Lyman
Marit Andersson, sekreterare
Michael Martinsson

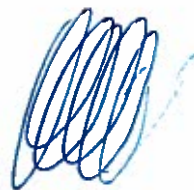
Frånvarande

Christer Flodfält (M)
Mikael Lindström (M)
Mikael Danielsson (M)
Martin Skjöldebrand (FP)
Cecilia Perbo (KD)
Åsa de Mander (FP)
Jerry Svensson (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	---

Sarah Heidenborg (S)
David Westius (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2014-10-07
 Tid 18:30–19:05
 Plats Sammanträdesrummet Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2014-10-10

Paragrafer 141 - 164

Sekreterare

 Hillevi Elvhage

Ordförande

 Fredrik Sawestahl

Justerande

 Anita Mattsson

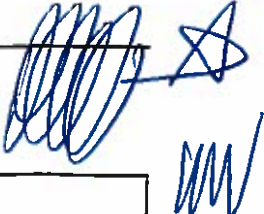
ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Kommunstyrelsen
 Sammanträdesdatum 2014-10-07
 Datum då anslaget sätts upp 2014-10-13
 Datum då anslaget tas ned 2014-11-04
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

 Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

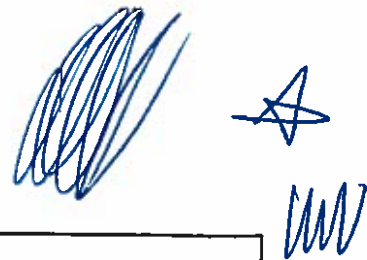
Fredrik Saweståhl (M)
 Mats Larsson (FP)
 Anita Mattsson (S)
 Anki Svensson (M)
 Andreas Jonsson (M)
 Dick Bengtson (M)
 Mathilda Lundh (M)
 Mats Lindblom (FP)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Jerry Svensson (S)
 Carl-Johan Karlson (S), tjänstgörande ersättare för Marie Linder (S)
 Marie Åkesdotter (MP)

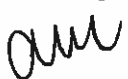

Ersättare

Marcus Obligado (V)
 Lotta Stjernfeldt (M)
 Christer Flodfält (M)
 Peter Odelvall (M)
 Anna Lund (KD)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)

Övriga

Bo Renman, Kommundirektör, Kommunledningskontoret
 Sigbrith Martinsson, Ekonomichef, Kommunledningskontoret
 Ulf Haraldsson, HR-chef, Kommunledningskontoret
 Åke Skoglund, Förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen, §§ 141 och 154.
 Sara Kopparberg, Chef stadsbyggnadsavdelningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, till och med § 152.
 Jenny Linné, Verksamhetsansvarig Mark och exploatering, Samhällsbyggnadsförvaltningen, till och med § 152.
 Mikael Onegård, Politisk sekreterare, M
 Robert Skölin, Politisk sekreterare, M

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Marita Bertilsson, Politisk sekreterare, S
Hillevi Elvhage, Kommunsekreterare, Kommunkansliet

Frånvarande

Martin Johem (M)
Margareta Ternstedt (FP)
Christina Melzén (FP)
Marie Linder (S)
Lennart Jönsson (S)
Karin Ljung (S)
Peter Bylund (MP)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	---

Datum 2014-10-23
 Tid 18:00–20:50
 Plats Aulan, Tyresö gymnasium, Farmarstigen 7

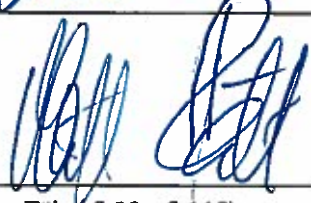
Beslutande Se närvarolista

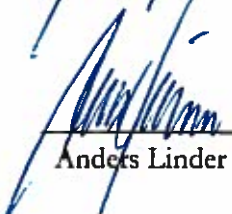

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2014-10-28 13:00

Paragrafer 95 - 118

Sekreterare
 Rebecca Berlin

Ordförande
 Anders Linder (§ 95 - § 97) Mats Fält (§ 98 - § 118)

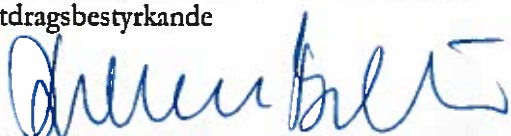
Justerande
 Anders Linder Mats Fält Andreas Jonsson Kristjan Vaigur

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Kommunfullmäktige
 Sammanträdesdatum 2014-10-23
 Datum då anslaget sätts upp 2014-10-29
 Datum då anslaget tas ned 2014-11-20
 Förvaringsplats för protokollet Kansli arkiv plan 6

Underskrift
 Rebecca Berlin

	Utdragsbestyrkande
---	--

Närvarolista

Beslutande

Mats Fält (M)
 Ida Antonsson (M)
 Anders Linder (S)
 Fredrik Saweståhl (M)
 Anki Svensson (M)
 Andreas Jonsson (M)
 Dick Bengtson (M)
 Annika Henningsson (M)
 Erkki Vesa (M)
 Peter Odelvall (M)
 Christer Flodfält (M)
 Lotta Stjernfeldt (M)
 Sonja Gustafsson (M)
 Caroline de Wendel (M)
 Ulrika Roselius (M), ersätter Matilda Lundh (M)
 Thomas Halvarsson (M), ersätter Jenny Jonsson (M)
 Lilian Edberg (M), ersätter Mikael Onegård (M)
 Olle Karlström (M), ersätter Peter Freij (M)
 Gerd Dufberg (M), ersätter Karin Sandberg (M)
 Anita Mattsson (S)
 Martin Nilsson (S)
 Mathias Tegnér (S)
 Karin Ljung (S)
 Alfonso Morales (S)
 Jannice Rockstroh (S)
 Selma Harki (S)
 Kristjan Vaigur (S)
 Helena Rustas (S)
 Carl-Johan Karlson (S)
 Helène Sundman (S)
 Mikael Fallmo (S)
 Jerry Svensson (S), ersätter Marie Linder (S)
 Marie Åkesdotter (MP)
 Peter Bylund (MP), fr.o.m. 18:15 § 4

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	---	--------------------

Nina Dahl (MP)
 Tom Nilstierna (MP)
 Lilian Nylinder (MP)
 Anna Steele (FP)
 Mats Lindblom (FP)
 Mats Larsson (FP)
 Christina Melzén (FP), t.o.m. 20:15 § 103, därefter ersätter Leif Lanke (FP)
 Leif Lanke (FP), ersätter Christina Melzén (FP) fr.o.m. 20:15 § 104
 Per Carlberg (SD)
 Jörgen Bengtsson (SD)
 Niclas Åberg (SD)
 Anders Wickberg (SD)
 Inger Gemicioglu (V)
 Marcus Obligado (V), ersätter Anders Erixon (V)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Elisabet Hedlund (V)
 Erik Almling (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Anna Lund (KD)

Ersättare

Klas Torstensson (M)
 Eric Olm (M)
 Mikael Ordenius (MP)
 Rickard Svensson (MP)
 Henrik Mellström (SD)

Övriga

Sigbrith Martinsson, Ekonomichef, Kommunledningskontoret
 Robert Skölin, Politisk sekreterare, Moderaterna i Tyresö
 Rebecca Berlin, Kommunsekreterare, Kommunkansliet

Frånvarande

Mathilda Lundh (M)
 Jenny Jonsson (M)
 Mikael Onegård (M)
 Peter Freij (M)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	---	--------------------

Karin Sandberg (M)
Sven A Svennberg (M)
Gunilla Johansson (M)
Marie Linder (S)
Ann Sandin Lindgren (S)
Lennart Jönsson (S)
Susann Ronström (S)
Eija Rätty (S)
José Blanco Garcia (S)
Sarah Heidenborg (S)
Jenny Bertvall (MP)
Åsa de Mander (FP)
Sandra Ekengren (SD)
Anders Erixson (V)
Ann Ödlund (V)
Helen Dwyer (C)
Tula Tiilikainen (V)
Anders Olsson (C)
Gunilla Andersson (V)
Per Lindén (KD)
Marika Marklund (KD)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	---	--------------------